ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday by
The Little Russian Nat'l Union of America
at
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year...... $2.00 | To Europe:
half year...... 1.00 | per year...... $2.50
single copy... .05 | half year..... 1.25

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить кождого четверга
видає
„РУСКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік......... $2.00 | До Европи:
на пів року 1.00 | на рік $2.50
поод. число .05 | на пів року 1.25

РІК XXI. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 10-го липня 1913. Ч. 28. VOL. XXI. Jersey City, N. J., Thursday, July 10, 1913. N. 28.

СПРАВОЗДАНЄ

Головної контрольної комісії, відбувшої ся на днях 1, 2, 3 і 4-го липня 1913 р. зі стану маєтку Руського Народного Союза за час від кінця місяця лютого до кінця місяця червня 1913 р.

ПРИХОДИ.

З кінцем місяця лютого 1913 р. лишило ся в касі готівкою	$113.330.26
За марець вплинуло	16.769.61
„ цьвітень „	21.666.33
„ май „	24.866.63
„ червень „	16.893.71
Разом	$193.526.54

РОЗХОДИ.

В місяцю марцю	$18.595.29
„ „ цьвітню	31.961.15
„ „ маю	24.071.81
„ „ червню	15.976.95
Разом	$90.605.20

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Доходу було	$193.526.54
Розходу було	90.605.20
Остає в готівці	$102.921.34

На сю суму знайдено в слїдуючих банках:

1) The First Nat'l Bank of McAdoo, Pa.	6.540.89
2) The Market Street Nat. Bank of Shamokin, Pa.	19.179.20
3) The National Bank of Shamokin, Pa.	8.512.99
4) Dime, Trust and Safe Deposit Co. of Shamokin, Pa.	62.311.29
5) German Savings and Deposit Bank of Pittsburgh, Pa.	7.684.23
6) Pittsburgh Trust Co. of Pittsburgh, Pa.	2.622.35
7) The Union Trust Co. of Pittsburgh, Pa.	2.939.89
Разом знайдено в банках	$109.790.84
Нездепозитованих чеків і моні ордерів, задля короткого часу перед контролею, знайдено на суму	4.760.16
Всїх отже гроший знайдено на суму	$114.551.00
На се провірено нескешованих ще 35 чеків на суму	11.629.66
Власність в готівці	$102.921.34
На пожичках на перший морґіч є	22.000.00
Маєток Р. Н. С в грошах	$124.921.34

Тота сума поділена на отсї фонди:

Фонд сирітський	$46.859.22
„ резервовий	54.292.34
„ бідних	9.480.89
„ шкільний	9.942.10
„ розпорядимий	4.326.79
Разом	$124.921.34

РУСЬКИЙ МОЛОДЕЧИЙ СОЮЗ.

ПРИХОДИ.

З послїдної контролї готівка	$19.450.99
В місяцю марцю вплинуло	615.95
„ „ цьвітни вплинуло	571.07
„ „ маю вплинуло	528.57
„ „ червни вплинуло	600.30
Разом	$21.866.88

РОЗХОДИ.

За місяць марець	$120.00
„ цьвітень	20.00
„ май	220.00
„ червень	320.00
Разом	$680.00

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Приходи	$21.866.88
Розходи	680.00
Остає в готівці	$21.186.88
На банковій книжці The Market St. Nat'l Bank of Shamokin, Pa. є	21.386.00
Два нескешовані чеки на суму	200.00
Остає	$21.186.88

„СВОБОДА".

ПРИХОДИ.

З послїдної контролї готівка	$704.02
Від того часу аж по конець місяця червня вплинуло:	
1). З передплати на „Свободу"	273.63
2). За оголош. Братств і Товариств	75.63
3). За приватні бізнесові оголошеня	1.116.51
4). За орґан Руського Народного Союза	6.795.50
5) За друки і календарі Р. Н. Союза	2.665.40
6). За друки для Братств і Товариств	193.42
7). За друки для приватних осіб і фірм	126.50
8). За книжки власного і чужого накладу	76.76
9). Надзвичайні приходи	166.10
Разом	$12.193.47

РОЗХОДИ.

1). Офісові видатки і оплата експресів	188.33
2). Проценти і сплата капіталу Р. Н. Союзови	595.75
3). Асекурація, рент і опал	938.60
4). Електрика	167.47
5). Направа машин і реставрованє убікацій друкарні	221.91
6). Клїші, шнури, папір, фарби і т. и.	126.16
7). Папір на „Свободу"	1.005.93
8). Оплата почтова і видатки при розсилці „Свободи"	475.00
9). Видатки за приватні роботи як: папір, клїші і т. д.	446.80
10). За книжки власного і чужого накладу	254.02
11). Видатки на закупно інвентаря	1.269.45
12). Платня редактора, завідателя і робітників	4.400.54
Разом	$10.089.96

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Приходи	$12.193.47
Розходи	10.089.96
Знайдено в банку The New Jersey Title Guarantee and Trust Co. of Jersey City	$ 2.103.51

Весь маєток Руського Народного Союза представляє ся так:

Готівка Р. Н. Союза	$102.921.34
Готівка Р. Мол. Союза	21.186.88
Готівка „Свободи"	2.103.51
На пожичках	22.000.00
Вартість друкарні „Свободи"	23.269.45
Готівка за рецт від дому Р. Н. Союза	3.803.52
Вартість дому Р. Н. Союза	13.500.00
Разом	188.784.70
Відтягнувши від тої суми фонд сирітський, який виносить	46.859.22
Дійсний маєток Руського Нар. Союза виносить	$141.925.48

Кромі повисшого, головна Контрольна Комісія переглянула книгу сирітського фонду, яку провадить сам головний предсїдатель, п. Д. Капітула, а також діловодство Головного Рекордового Секретаря, п. М. Угорчака і як в одного так і в другого знайдено усе у взірцевім порядку.

Рекорд всїх членів Руського Народного Союза і Руського Молодечого Союза представляє ся так:

З кінцем 1912 р. було членів в Р. Н. Союзї	16.069
З кінцем червня 1913 р. в Р. Н. Союзї є членів	17.394

Руський Народний Союз збільшив ся отже за той час о 1.325 членів.

З кінцем 1912 р. було в Р. Молодечім Союзї	2.203
З кінцем червня 1913 є в Р. Молодечім Союзї	3.283

За той час Руський Молодечий Союз побільшив ся о 1.080 членів.

Позаяк в Р. Н. Союзї є членів	17.394
а в Руськім Молодечім Союзї є членів	3.283

Отже з днем 30-го червня 1913 р. всїх членів є 20.677.

Jersey City, N. J., 5-го червня 1913.

о. В. Балог,
С. Милянович,
Йосиф Ялечко,
головна Контр. Комісія.

НОВА ВІЙНА НА БАЛКАНАХ.

Довготреваючі зусиля великих держав в Европі, аби не допустити до нового проливу крови на Балканах, тим разом поміж дотеперішними союзниками, не довели до нїчого. Рівнож і інтервенція російського царя не здала ся нанїнацо. На дни 30 червня загреміли опять пушки, потекла нова кров. На разї годї здати собі справи з цїлого образу воєнного терену, та майже немислимо визнати ся серед соток отсих всїх телеґрам, які за послїдних кілька днів наспіли з поля борби. І тому ми не беремо ся на разї зіставляти сих телеґрам в один суцїльний образець, але подамо в хронольоґічнім порядку найважнїйші з них, так, як їх надсилано до тутешного кореспонденційного бюра. Перша телеґрама, з дати Бельґрад, 30-го червня ґоворить, що тогож дня, около 2-ої годнни по півночи, болгарські війська здовж цїлої македонської границї заатакували сербські становища. Перший атак Болгар був звернений на місцевість Іскіп і поволи розтягнув ся на дальші місцевости, як Ретна, Боуква, Злєтово, Неоґасі та Валяндово. Атак Болгар був незвичайно заїлий і по короткім бою обох ворожих артилєрій Болгари взяли приступом село Ґуевґелї. Є се незвичайно важна стратеґічна позиція, важна ще і з того згляду, що вона злучує становиска Сербів і Греків, які, як відомо, порішили спільно виступити проти Болгарії.

Бельґрад, 1-го липня. Сербська скупщина (парлямент), зібрала ся вечером на надзвичайне засїданє, на якім міністер заграничних справ, Протіч, в імени правительства виголосив отсї лякон'ічні слова: „Маємо війну з Болгарією. Полководцї наших військ дістали приказ заняти оборонні становиска здовж цїлої нашої границї. Болгари заатакували нас на нашій цїлій пограничній лінії". — Після вістий з того дня, наспівших до віденських часописий, російські посли в Софії і Бельґрадї дістали від своїх правительств інструкції в послїдне поробити мирові представленя правительствам обох воюючих сторін. Сербія заявила, що годить ся на суд царя; Болгарія не дала ніякої відповіди. — Телеґрама з Іскіп в Македонії, з дня 1-го липня доносить, що коло 6-тої години ранком, в околици сего міста устала наконець битва поміж Сербами і Болгарами, почата попередного дня. Після донесень сербських полководців по стороні Болгар брало участь в тій битві 100.000 болгарських військ. — Греція, яка недавно заявила була, що буде підпирати Сербію, додержала свого слова. Дня 1-го с. м. грецький міністер справ заграничних заявив кореспондентови нїмецької часописи „Франкфуртер Зайтунґ" як слїдує: „З огляду на се, що болгарське правительство відповідало на усї мирові предложеня Греції завсїгди новими насильствами та переступило умовлену провізоричну граничну лінію, грецьке правительство бачить ся приневолене видати своїй армії стоячій в Македонїї приказ до розпочатя воєнних кроків. В отсей спосіб розпічне ся війна без формального, урядового виповідженя. Греція відкидає від себе всяку відвічальність за новий пролив крови та за усї ті наслїдки, які безперечно потягне за собою отся нова війна. — Після льондонських депеш з 1-го с. м. кипіла того дня борба поміж Сербами і Болгарами на цїлій граничній лінії, яка тягне ся поміж Іскіп а Елєвтера. — Рівнож і Туреччина, яка все ще держить свою армію готовою до бою, хоче скористати з загального замішаня. Турецьке правительство повідомило болгарський уряд, що коли він не відступить від свого жаданя заплати воєнного відшкодованя, то Туреччина стане по стороні Сербії і Греції, та розпічне зачіпну акцію проти Болгарії. — Телеґрами, які наспіли до Ню Йорку дня 2-го с. м., кидають дещо сьвітла на першу битву, сточену поміж Сербами і Болгарами. Льондонська телеґрама говорить, що в хвили, коли Болгари брали приступом місцевість Ґуевґелї, та коли здесятковані сербські війська мусїли цофати ся, нечайно наспіла Сербам в поміч грецька армія. Розгоріла ся на ново крівава битва, яка скінчила ся прогнанєм Болгар зі здобутих становищ. Болгари в часї свого першого атаку баґнетами на сербські становища понесли станні страти. Ті страти подвоїли ся з хвилею прибутя грецької армії на боєвище. Рівнож Болгари старали ся за всяку цїну здобути місцевість Реттібукве, положену над рікою Злєтово. Всї однак заходи та надлюдські зусиля Болгар, баґнетами взяти боронену Сербами місцевість, розбили ся о холоднокровність Сербів, які градом куль десяткували атакуючих. Більше як 1000 болгарських трупів встелило поле битви. Болгари цофнули ся. — Після донесень з поля битви, сербська армія, заатакована Болгарами під Іскіп, відперла Болгар і атакуючи цофаючих ся, взяла в полон поверх 100 болгарських офіцирів та 1000 жовнірів. — Того самого дня прийшло до крівавої битви на Овчеполє. І ся битва скінчила ся повною побідою Сербів. Серби оплатили сю побіду 2000 трупами. Страти Болгар суть величезні; близших однак цифр що до ранених і вбитих нема. Кромі сего Серби взяли в неволю 4.000 Болгар. Борби, ведені 2-го с. м., скінчили ся тим, що Серби прогнали болгарські війська з усїх тих позицій, які вони здобули 30 червня. Що більше, в околици Ґуевґелї дістали ся Болгари поміж сербські і грецькі війська і заходить велика обава, що можуть бути зовсїм окружені і відтяті від сполученя зі своєю операційною підставою. — Після вістий з 3-го сего місяця положенє на Балканї о стільки погіршило ся, що румунська армія дістала приказ сейчасової мобілїзації. Проти кого зверне ся румунська армія — не знати. Правдоподібно Румунія продовжати-ме свою дотеперішну політику: заховає невтральність під услівєм, коли Болгарія признасть їй нове відшкодованє в формі кусника краю. — Як доказ, що дотеперішні борби були незвичайно кріваві, уважають сю обставину, що 4-го с. м. прибуло до столиць воюючих держав дуже велике число ранених. Мимо того, що кров пливе вже більше як 120 годин, все ще не наступило офіціяльне виповідженє війни з нїодної з ворожих сторін. Телеґрами з 4-го с. м. з Сальонік доносять, що від кількох днів тревала уперта битва поміж Болгарами і Греками в околици міста Кількіш. Ся битва скінчила ся повною побідою Греків. Болгари лишили поле битви в поплоху, оставляючи побідникам 60 пушок. Рівнож і Серби почали зачіпну акцію (до 4-го с. м. вони вдоволяли ся тим, що лиш боронили ся перед атаками Болгар) і рушили на болгарську територію. Тут здобули важну місцевість Равчана, а тим самим стали ся панами усїх доріг в західній частині болгарської займанщини.

З усїх дотеперішних телеґрам виходить ясно, що Болгари на кождім кроці понесли поважні страти, та що дотеперішний перебіг війни є для Болгарії вельми нещасливий. Та в супереч усїм тим телеґрамам заявляє воєнний кореспондент віденської часописи „Райхспост", австрійський ляйтнант Ваґнер, що всї ті дотеперішні побіди Сербів мають лиш льокальне значінє, та що вони були окуплені величезними жертвами в людях. Загальне положенє обох армій є того рода, що болгарська армія за пару день буде могла обійти становища Сербів, наколи сї завчасу не цофнуть ся. Рівнож і проти Сальонік машерують Болгари в сей спосіб, що грецька армія буде мусїла цофнути ся зі своїх дотеперішних позицій, наколи не хоче приняти битви на два фронти. Отжеж — після слів отсего кореспондента — Болгари мимо дотеперішних льокальних невдач, йдуть зачіпним боєм вперед, та правдоподібно вже за пару днїв рознесуть телеґрами вісти про великі болгарські побіди.

Дня 5-го с. м. мимо того, що все ще не наступило офіціяльне виповідженє війни з ніякої сторони, війна кипіла на цїлій лінії. Та здаєть ся, давне щастє повернуло опять до болгарських прапорів. Болгари окружили ліве крило сербської армії. В бою вирізано майже цїлу сербську дивізію. 3000 жовнірів та 25 сербських офіцирів впало трупом а в руки побідників попало значне число сербських гармат. Сего дня рівнож почала ся крівава битва на північ від Сальонік, в якій бере участь 100.000 Болгарів і 80.000 Греків. Вислїд сеї битви ще не відомий. Остаточну побіду Болгарів над Сербами потверджують телеґрами з 6-го с. м. З них слїдно, що в битвах між Сербами і Болгарами брало участь до 200.000 людий. По кількох неудачах в перших днях, остаточно Болгари постійно йдуть в перед мимо завзятого опору Сербів. Власне тепер кипить між ними битва під місцевостю Кочана. Ся місцевість є ключем до твердинї Іскіб і від вислїду битви залежати-ме, хто сю твердиню дістане в посїданє. Коло місцевости Белюґраджік вдер ся сильний болгарський відділ на сербську територію і машерує на твердиню Ніш. Сербські відділи, які хотїли задержати ворога, зістали відперті з величезними стратами. Відомости, які скупо надходять з терену під Сальоніками, говорять, що Греки в пятьдневій битві стратили около 30.000 людий, та що їх положенє є дуже критичне. Рівнож і всї телеґрами, які доходять з поля битви до Відня, говорять, що сербська армія понесла тяжкі страти, та що остаточно повернуло воєнне щастє до Болгарів. Остаточно 6-го с. м. наступило офіціяльне виповідженє війни зі сторони Сербії; та кінця війни годі предвидїти.

C157 Повідомленє.

Сим подає ся до загального відома, що відділ Р. Н. Союза ч. 31. в Eleanor, Pa., зістав з днем 6-го липня 1913 р. згідно з § 148 статута Р. Н. Союза суспендований з членьства за незаплаченє розмету за місяць червень 1913 р. Єсли місцевий уряд 31-го відділу Р. Н. Союза не застосує ся до §§ 151 і 152, то по упливі приписаного часу буде виключений з членьства Р. Н. Союза в Америці (на підставі § 153), а члени згаданого відділу утратять всяке право до членських користий, приписаних статутом Р. Н. Союза. Поодинокі члени суспендованого 31-го відділу, хотячи відзискати членське право, зволять зголосити ся до Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці в протягу місяця липня 1913 р. на адресу гол. рекорд. секретаря.

Дано в McAdoo, Pa., дня 6-го липня 1913 р.

Д. Капітула, гол. предс. Р. Н. С.
М. Угорчак, г. рек. секр. Р. Н. С.

ПРОСЬВІТНІ ВІЧА.

Amsterdam, N. Y.

Заходом Просьвітної Комісії, заснованої при Р. Н. Союзі, відбуло ся у нас в Амстердам, в день 28-го мая віче, на котре прибув референт тої комісії, п. Д. Андрейко.

Віче відкрив предсідатель парафіяльного комітету, п. Н. Сернюк і представив зібраним п. Д. Андрейка.

Потім вибрано президію, в якої склад війшли о. Н. Жиданович*), предсідатель; в В. Чучман і П. Жук, секретарі.

Вибраний уряд заняв свої місця а предсідатель звернув ся з просьбою до п. Д. Андрейка, щоби представив народови, якою найкоротшою дорогою може дійти до просьвітного образованя.

Забрав голос п. Д. Андрейко. Сердечними і щирими словами змалював недолю нашого народа.

Ціла причина нашої недолі, то брак просьвітн, котра є будучностию нашого житя, і житя грядучих поколінь; бо як виховаємо свої діти, такий буде мати з них нарід в осени. Дітий в першій мірі повинно учитись тої мови, якої ужпвали наші діди, прадіди і котрої ми тепер уживаємо. Нам не вільно поступати так, як тут, що декотрі Русини учать своїх дітий польської мови. Чому? Мусимо знати, що як дитина научить ся в хаті говорити по руськи, то між дітьми на улици певно научить ся англійської мови. Але коли в хаті, або в німецькій приватній школі не научить ся дитина по руськи, то певно більше нігде її не научить ся.

Щож стаєсь з такими дітьми? Вони стають ся виродками, яничарами. А причиною сего був нїхто більше, як їх власні родичі. Такі родичі повинні знати, що мусять колись здати справозданє перед престолом Всевишнього за таке виховане своїх дітий. Отже в таким разї ми мусимо постаратись о наші руські школи, деби наші діти могли учитись по руськи, деб виховувались як в дусї релігійнім так і просьвітнім.

Словами референта переняв ся нарід і постановив, о скілько можливо, постаратись о приватну руську школу.

Тепер що до старших. Дуже а дуже важною справою є **зорганізуватись** в Товариство „Просьвіта", яке дбалоб про культурне і просьвітно-економічне двигненє нашого руського-українського народу тут в Америці.

Отже передовсїм треба закладати читальні а при них бібліотеки, бо читальня без бібліотеки то так, як чоловік без духа. Як будемо мати свою читальню і бібліотеку, то в кождий вільний час зійдемось та перечитаємо неодну цікаву книжочку, тай дещо научимось. Прийде неділя, зійдемось в більшім числі, бо день вільний від праці, тай спільно подїлимось думками; перечитаємо ґазети, тай наших народних пісень засьпіваємо. Чи може бути що гарнійшого?

Промова п. Д. Андрейка зворушила присутних до глубини, за що п. Д. Андрейко отримав бурю оплесків.

Посім наступило вписуванє членів до Товариства „Просьвіта"; вписалось на початку 28 членів, котрі зложили зараз вступне, а деякі і передплату; була се переважно молодїж. Але думаю і старші, як зрозуміють вагу „Просьвіти", вступлять численно в члени Товариства. Бо до нас всїх клинкав безсмертний Тарас:

„Учіте ся, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь
И свого не цурайтесь,
Бо хто матір забуває,
Того Бог карає".

І сї слова нашого незабутнього Кобзаря повинні нам бути все на думці, а певно наука в лїс не заведе.

Присутні зрозуміли цїль і вагу просьвіти та з надією на лучшу будучність розійшли ся спокійно домів.

В. Чучман, секр. віча.

Pittsfield, Mass.

Старанєм Просьвітної Комісії при Р. Н. Союзі відбуло ся у нас, в Піттсфілд, на дни 15-го червня віче, на котре прибув референт тоїж Комісії, д. Дм. Андрейко. Була се неділя, вільний час, тож і не диво, що наші Русини, як мущини так і женщини, зійшлись на галю численно. Навіть сказатиб можна, що явили ся усї. Бракло хиба таких байдужних, котрим народне добро цїлком не лежить на серцю. О назначеній порі звнесь між нами Високоповажаний Гість, д. Дм. Андрейко в супроводі д. Н. Стефанюка. Сьпів, який лунав на сали перед отвореним віча, втих, а вічевики встали з місць і привитали Гості. Віче відкрив короткою промовою І. Яремій, та покликав на предсідателя д. Н. Стефанюка; сей знова покликав на секретарів В. Тимчука і Н. Савюка.

Покликаний уряд забрав місця, а предсідатель представив цїль віча і звернув ся з просьбою до референта, д. Дм. Андрейка, аби він представив народови способи і дороги, якими він мас ти до знаня і просьвіти. Слово забрав д. Дм. Андрейко. Пливучими із глубини серця словами змалював він біду і недолю нашого народа тут в Америці, посеред культурних націй. А ціла причина лежить в тім, що у нас брак просьвіти. Наші Пітсфілдчани зрозуміли се дуже добре, що лиш просьвітою можемо дійти до ліпшої будучности, а доказом сего є, що з малої горстки Русинів, живучих в нашій місцевости, вписалось перед 23 осіб до Тов. „Просьвіта". Вписані зложили зараз вступне, а деякі і передплату. Вибрано Просьвітний Комітет, до котрого увійшли: предсідатель Н. Стефанюк, секретар В. Тимчук, урядники: Ілія Яремій, Зофія Спасик і Пантелеймон Яремій. Наконець забрав слово І. Яремій і в своїй промові загрівав нарід до просьвіти, бо лиш просьвітою можемо дійти наших прав і здобути закріпощену нашу вітчину. На цїли Тов. „Просьвіта" жертвувало Бр. св. Димитрія $10.00. По замкненю віча народ розійшов ся домів, по дорозї ще обговорюючи межи собою некучу потребу „Просьвіти".

В. Тимчук, секр. віча.
Н. Савюк, секр. віча.

ДОПИСИ.

З Rochester, N. Y.

Прошу помістити тих моїх пару сумних, але на жаль правдивих стрічок. В лишні 1912 року прибув сюда на парoха о. В. Меренків; в серпни 1912 року був мітінґ „Читальні Просьвіти", а що у нас є такий звичай, що священик є всюда головою, тому і тут члени „Читальні Просьвіти" вибрали о. В. Меренкова своїм головою. О. В. Меренків подякував за вибір і назначив вечері в тижни на сходини та заявив, що буде завсїгди приходити, буде вияснювати дещо з часописий і по змозї, час від часу буде старати ся мати якийсь відчит. Неодин собі подумав, що аж тепер післав нам Бог патріота і в наше віконце засьвітить сонце.

Та завели ся в надії, бо то були тільки слова, а на дїлї вийшло цїлком противно. Було таке, що члени приходять до читальні, і питають бібліотекаря, де ґазети; бібліотекар заявляє, що був у ґомеции і ґомецъ казали, що дяк забрав. Члени питають дяка, а він хрестить ся лївою рукою та божить ся, що ґазет не видїв (а треба знати що усї ґазети Читальні приходять на адресу о. В. Меренкова).

З часом члени перестали ходити до читальні і треба було аж публичного напоминаня, що читальня упадає, що вкладок не платять і т. и., щоби голова читальні, о. В. Меренків заповів мітінґ на половину листопада 1912 р. Та якеж було розчарованє членів, коли вони поприходили, а парохіяльна галя була замкнена; постоявши з годинку, вислали делєґацію до голови читальні питатись, чому галя не отворена. „Або на гали що має бути?" — питає голова. „Та отець заповідали мітінґ „Читальні Просьвіти". „А так, пригадую собі; але то вже запізно. Колись иншим разом зробимо". І так минали дні за днями, тижні за тижнями, а мітінґу не було. Часом котрийсь з урядників сьмівув вкмусь за місячну вкладку; тоді можна було почути руську приповідку: „що старшині батька в лоб" — коли голова не платить і нїчого не каже, то нощо ми будемо платити? Хиба щоби о. голова мав що читати, бо ми і так не бачимо нїчого видїти. А треба знати, що о. В. Меренків за девять місяців свого урядованя не дав до „Читальні Просьвіти" навіть девять ґрейцарів. Так було-б ся тягнуло Бог зна доки, як би не Просьвітна Комісія, яка вислала свого відпоручника, п. Андрейка, устроювати просьвітні віча.

Се було причиною, що в неділю, 29. червня 1913 року, в церкві перед проповідю заявив о. В. Меренків, що читальня „Просьвіти" віддає Братствам в опіку. Нехай Братства тепер опікують ся нею. І хотяй о. В. Меренків, як уже висше сказано, не дав ані цента на читальню, то помимо того віддав читальню „Просьвіти" як свою власність. І не знаю лиш, як толкувати се відданє читальні Братствам, бож прецїнь майже кождий член Братства був рівночасно також і членом читальні.

Заходить тепер ще лиш питанє, чому о. В. Меренків, який загрів зовсім читальню, нараз пригадав собі за ню. Тому лиш, щоби тоді, як загостить сюда відпоручник Просьвітної Комісії, п. Андрейко, не побачив власними очима рочестерської „Читальні Просьвіти"; за сей гостин спалаб вина на голову, а ся голова мае прецїнь голову. Нащо, щоби хтось потому мав показувати пальцями і казати, що то ґомость погребали читальню, коли вони тепер собі по пилатськи вмивають руки і кождої хвилї можуть сказати: я не повинен дїлу сему, я не знаю, що вони там робліть. Радуй ся, америк. Русе, своїю інтелїґенцією! В Галичині побїв хлопа стає інтелїґент і сьвященик з своїм епископом і йдуть у бій за правду, а у нас — радше не згадувати. Деж наша інтелїґенція? Деж наші дїячі народні, котрих народ отримує свою працею? Чи їх народ що обходить? Сумно, дуже сумно, що сьвященик відрікає ся читальні „Просьвіти", бо він там не має жадного бізнесу, але противно, треба ще дати місячну вкладку!

Член „Читальні Просьвіти".

З Brooklyn, N. Y.

Тут в Брукліни мешкає кілька тисяч Русинів-Українців, походячих з Галичини. Суть то майже самі робітники, котрих горе загнало в далеку чужину шукати лучшої долі. Русини ті полишені своїй власній судьбі. По тяжкій фізичній праці знаходить в сальоні, при нкліняці пива, при звуках музики одинову відраду.

Нема тут нїкого, хтоби займив ся тим бідним безталанним Русином. Церкви ще нема, о школі ані подумати. Дїти руські ходять по вулицях міста, неначе ті вівці, поштуркувані Айришами, бо батько пішов до фабрики а мати єсть безрадна. Неодин посилає свої дїти до школи, де учать ся лише англійської мови, а о руській мові нема що і мслити. З дїтий тих не буде мала руська суспільність жадної користи. Будуть то англійські перевертні, а не Русини. Єсть тут вправдї кілька руських тов., як Бр. „Пресьвятої Тройці", „Запорожська Січ" і инші, які числять по кількадесять членів. Але цїль тих товариств єсть лише дати членови запомогу в разї слабости і похорон в випадку смерти. Нема отже ані одного товариства просьвітного. А прецїнь помiж так численним населенєм таке товариство єсть безуслoвно потрібне. Суть тут люди, котрі могли би занятись заснованєм такого товариства, коб лиш трохи доброї волї, щирої охоти і пршуки.

Володимир Яськевич.

Конституція.

(Хінська казка).

Хінський (китайський) цісар хотїв дати свому народови конституцію. Рада в раду і вислав кількох своїх урядників до Австрії, щоби приглянули ся, як виглядає конституція. Приїхало їх пятьох до Австрії якраз по вбитю ґрафа Потоцького. Сїли у Відни в каварни і читають ґазети. Було там про руські кривди, про стрілянє руських хлопів, про убитє Марка Каганця і т. д.

Хінцї аж за голову взяли ся.

— Чи у вашій державі є конституція? — питають вони кельнерів.

— О, так! — відповідають гордо кельнери.

Хінцї поглянули один на одного, заплатили скоро гроші, наняли собі блискавичний поїзд і таки зараз втікли з Австрії. За кілька днів були вже назад в Пекінї (столиці Хін).

— А що, є в Австрії конституція? — питає хінський цісар, вийшовши до них на зустріч.

— Є — відповідають наляканим голосом урядники.

— Чого-ж ви так налякали ся? — скажіть, чи можна завести конституцію у нас?

— Все можна, як ви схочете — відповіли ще більше наляканими голосами.

— Щож до біса? Чого ви так боїте ся? — питав цїсар.

— Боїмо ся за твоє житє і за наше, бо як буде в нас конституція так як в Австрії, то треба буде хлопів стріляти, колоти, а з того прийде до бунту, так як в Австрії, в Галичині, де забито ґрафа Потоцького за кривди руського народа.

— То так виглядає конституція? — здивував ся хінський цїсар.

— Як тобі, цїсарю, миле твоє житє і твоєї родини та наше і супокій в державі, то, бій ся Господа Бога, не заводи конституції.

— Ну, ну, будьте спокійні — успокоював цїсар. Покищо я ще не заведу конституції, але кажу з гори, що як колн треба буде острійше виступити проти народу, як треба буде ужити куль і баґнетів, то я заведу таки конституцію; не кажу, що на довго, але бодай на якийсь час, щоби нагнала народови страху. Потім, як нарід успокоїть ся і поправить ся, я знесу знова конституцію".

ЛЕСЬ

преславний гайдамака.

Гей, у Луцьку, славнім місті,
Там зійшлось не сто, не двісті,
А збирав ся люд увесь:
Подивитись кожен хоче,
Як то смерти тут доскоче
Гайдамака славний Лесь.

*

Вже зобудовано й помости,
Де дають страшної хлости,
Кат з сокирою стоїть;
Круг помосту, — то не жарти! —
Вояки пильнують варти —
Шабля в кожнього блищить.

*

Бакаляри*) і рахмістри,
Инші лавники**) й бурмістри
З патерицями в руках;
Швець, зірвавшись од роботи,
Недошитї кинув боти, —
Поспішає так, що страх!

*

І дівчата полохливі,
Молодиці уродливі
І перекупки міські;
Мов меселик між квітками —
Між дівоцтвом і жінками
Вють ся жевжики меткі.

*

А в передній самій лаві
Страх моторні і цікаві
Дівка Хима й жіночки.
І про Леся, що він злючий
І рудий і поганючий,
Їх лепечуть язики.

*

Хима, дівка соромлива,
Додає й свого ще дива:
„Кажуть, кров людськую пє!...
Бо як їсти сяде тільки, —
Джура***) крови — не горілки
Повний кухоль подає".

*

— „От собака! От котюга!" —
Верещить одна і друга...
Аж уразм гукають: „Цить!"
Вся жінота поніміла!
Бий тебе небесна сила! —
На помості Лесь стоїть.

*

Стан високий, вус козацький,
Чорні брови і юнацький
Погляд сьмілий, палкий:
Так тим поглядом проймає,
Мов у душу зазирає,
Мов сказати хоче її.

*

От як люди набрехали!...
А пан возний взяв шпаргали
Та й почав читати з них,
Що сей Лесь є гайдамака,
Престрашенний розбишака,
Наробив гріхів тяжких:

*

Розбивав панів добреньких,
Убивав ксьондзів сьвятеньких,
Забирав жінок, дівчат,
І за сеє по статуту
Тую „голову зопсуту"
Відрубати має кат.

*

„Раз на сьвіт родила мати,
Тільки раз і помирати!" —
Лесь як гримне у той час:
„Прощавайте, громадяне!...
Ну, катюго! сили стане,
Щоб утяти шию враз?"

*

Нахилив ся до колоди,
Кат сокиру в гору зводе...
Щось тоді як закричить!
Оттакого ще вам дива:
Хима, дівка соромлива,
На помості вже стоїть.

*

„Постривай, катюго клятий!...
За дружину Леся взяти
Хочу я... його пустіть!"...
Вся громада заніміла
З дива Химиного діла,
Кат не знає, що робить.

*

Але возний ані гадки:
Артикули зна й порядки
І рече судовий пан:
„Коли дівочка учтива
Взять забійцю, милостива,
У малженьский хоче стан, —

*

То і право, і статути
Нам велять те слово вчути
І декрет такий вчинить:
Зараз їх обох узяти,
Шлюбе в церкві повінчати
Та й на волю відпустить".

*

Кат сердитий зажурив ся,
Люд, зрадівши, звеселив ся,
Хима рада, аж скака!
Лесь поглянув на дівчину —
Занялась... „А скинь хустину:
Гляну — дівчина яка".

*

Хустка впала. Та й погарна!...
І руда, і нечупарна,
Ще й кирпатий ніс чудний...
„Як такую взять почвару, —
Краще вже приймати кару...
Кате! гей, рубай мерщій!"

*

Гуп сокира на колоду!...
Скрик озвавсь серед народу...
Покотилась голова...
Кат радів, звеселившись,
Люд похнюпивсь, зажурившись,
Хима пада й зомліва.

*

Ой за Луцьком, містом славним,
Та й звичаєм стародавним
Поховали козака:
Там долина — гей широка,
Там могила — гей висока,
Гей висока і стрімка!

*

Вітер віє по долині,
Розхиляє лист калини,
Що у Леся в головах;
І сїда орел крилатий
На могилї спочивати,
Налітавшись по степах.

*

Сяє з неба сонце ясно,
І цвите калина красно,
А красу козак любив!...
Добре там йому лежати:
Все прибралось в пишні шати,
Соловейків чути сьпів...

Борис Грінченко.

*) Вчителі. **) Радні. ***) Слуга.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим пригадує ся пп. місцевим урядникам Р. Н. Союза, що кождий відділ Р. Н. Союза має найдальше до 30 кождого місяця прислати припадаючий на него розмет.

Відділи не тримаючі ся сего, будуть безпроволочно суспендовані, а за наслідки будуть відповідати місцеві урядники перед своїми членами за їх неточність в своїм урядованю.

Голов. Уряд Р. Н. С.

ПОДЯКА.

Я низше підписана складаю сердечну подяку Гол. Урядови Р. Н. Союза і місцевому Урядови Р. Н. С. ч. 153, в Бервік, Па., за точне і скоре виплаченє менї посмертної запомоги по моїм мужу бл. п. Теодорі — в сумі $1,000.00. Нехай Господь Бог нагородить усїх тих, що трудять ся над добром нашим народа, а з окрема над незавидною долею вдовиць і сиріт по умерших членах нашої дорогої організації, нашого Руського Народного Союза! — З поважанєм, Анна Лукачевич.

---

*) о. Жиданович є сьвящеником литовським, але щиро поширає малу горстку Русинів в Амстердам.

КАЛЕНДАР.

ЛИПЕНЬ.

н. ст.	Дні	Руські сьвята
10	Четвер	Самсона
11	Пятн.	Кира і Йоана
12	Субота	Петра і Павла
13	Неділя	4. Собор 12 Ап.
14	Понед.	Кос. і Дам.
15	Вівтор.	† Пол. Ризи П. Б.
16	Середа	Анатолія

НОВИНКИ.

Поворот делегата галицьких українських Товариств п. С. Демидчука.

Читаємо в „Ділї": П. Семен Демидчук вчера (19. червня с. р.) вернув вже до Львова з кількамісячної подорожи по Америці, куди вислали його були львівські українські товариства, а передовсім Красвий Шкільний Союз для організаційної діяльности серед наших заморських братів в користь „Рідної Школи". Подорож по Америці тривала точно 9 і пів місяця, 3 і пів місяця в Канаді. Делегат переїхав цілу Америку в сих стейтах, де є українські кольонії. Незвичайно симпатично приймали п. С. Демидчука. Культурна місія вдала ся, бо зблизила до нас заморських братів. Виїхав дня 20. мая, по дорозі вступив до Льондону, Ліверпуля, Менчестеру, Ротердаму, Гаґи, Антверпії, Ґент, (де відвідав сьвітову виставу), Брукселю, Парижа, Штрасбург Констанцію, Шафгавзен, Цюріх, Монахію, Інсбрук, Відень. Приїхав вчера вечером. По дорозі в сих місцевостях відвідав тамошних Українців, о скільки вони там є. Приїхавши до Львова, станув зараз на своїм постерунку, бо явив ся в „Народній Гостинници" з пушкою „Р. Ш."

Сон про Велику Австрію.

У віденськім „христіянсько-суспільнім тижневнику Die Volksbewegung, органі союза католицьких робітників (що стоїть під протекторатом гр. Хотекової) поміщений є фейлетон п. з. „Сон": Зміст фейлетону коротко такий: Дня 14. липня с. р. появляєть ся на мурах Відня манїфест цїсаря Франца II. „до моїх народів". Манїфест містить вістку про добровільну абдикацію старенького монарха Франца Йосифа і про обняте правлїня архикнязем Франц. ном Фердинандом. Новий цїсар виповідає війну Сербії і Росії, оголошує автономію і свободу народів монархії, а Боснію, Далматію і Хорватію лучить в одно державне тїло під своїм скиптром. Рівночасно взиває новий цїсар Українців і Поляків, щоби здїйснили свої мрії про свободу і повстали проти гнету Росії. Війна вибухла. В Відни незвичайне одушевлене. Цїсар удасть ся до Львова і кермує успішно рухами північної армії. Дня 19. жовтня 1913 р. в соборі в Київі коронусть ся на цїсаря Великої Австрії. Один архикнязь зістає королем Польщі, другий королем України. Росія подасть ся на схід, часть Сербії прилучусть ся до Великої Австрії, а часть до Болгарії. — Декотрі віденські ґазети (між ними соціялістична „Arbeiterzeitung") говорять про зміст сього фейлетону як про зразок тих „фантазій", якими живуть „певні круги", близькі органови гр. Хотекової, та натякають при сім на обставину, що жінка архикнязя Франца Фердинанда є з дому графиня Хотеківна.

О щаслива Австріє!

В останних часах лучили ся в високих кругах австро-угорської монархії два скандали, які сьвідчать про великий упадок моралї. Про один такий випадок ми вже доносили. Офіцир ґенерального штабу, Редль, зраджував всї військові тайни ворожим державам і побирав за се великі гроші. Другий випадок такий: В Будапешті скінчив ся процес проти опозиційного посла, Десія, який закинув угорському президентови міністрів Люкачови, що він взяв з державного банку близько пять міліонів корон на виборчі цїли своєї партії. Суд увільнив Десія, бо показало ся, що сей закид правдивий! — В здоровій державі такі відносини не можливі. Виходить з того, що в Австрії панують нездорові відносини.

Заворушеня на горі Афоні.

Провідником українських черців на горі Афоні, які війшли в конфлїкт з московськими, є чернець Антін Булатович, котрий перед постриженєм в черцї був офіціром російської ґвардії.

Демонстрації на могилї Редля.

Хоч могилу Редля на центральнім віденськім кладовищи зрівнано майже з землею і ніякий памятник не вказує, де його похоронили, демонстрації на його гробі не устають. В недїлю зібрала ся товпа народа біля могили Редля і протестувала, що могилу поміщено біля иньших померших, на котрих не тяжить ніякий злочин, плювала на гріб і топтала його. Щойно полїція конець сій-подїї зробила, котра війшовши на кладовище розігнала учасників демонстрації.

Спадщина по Редлеви.

В будинку корпусної команди в Празї, де Редль мав своє службове мешкане, комісія покінчила вже споряджене інвентаря спадщини. Цїле мешкане, що складасть ся з трех кімнат, передпокою і коміржи на упряж, помальоване червоно. Також автомобіль Редля мальований і вибиваний в середині червоно. Мебли барокові, богато є образів і бронзових фіґур. Богато нак, повні найлїпших цивільних і військових убрань, найшли також богато гафтованих хусточок, сервет, рушників, скатертий. Що се все богато коштувало Редля, доказує хочби се, що до суду надійшла з віденської пральні скарга проти Редля з домаганєм ренти 278 К за пранє. Готівкою найдено 15.000 корон. Три коні Редля продано за 3.500 кор. По смерти Редля зголосило ся в Відни і Празї більше вірителїв, передовсім уніформове заведенє Шаляя домагасть ся 100.000 кор. Крім недвижимостий по Редлеви його актива виносять до 40.000 кор. Найшли також в мешканю Редля косметичну лябораторію, тоалєтовий стіл, наче в як найвибагливійшої жінки, фарби до волося, пасти, прилади до закітаня волося і до плеканя рук. Найдено богато фотографій Редля в ріжних уніформах і в усїх його ордерах, численну бібліотеку військово-наукових книжок, що є власностю держави. До приватної власности Редля належить ще автомобіль, що ще є в переховаию військової комісії і віля. Ся комісія переховує також завіщанє Редля, в якім призначено слузї Йосифови великий леґат, а своїм братам і сестрам (яких є 10) призначує по половинї спадщини. З родини Редля доси ще ніхто не зголосив ся до спадщини.

Доглядачки хорих у балканській війнї

Проф. д-р Клермонґ, директор австрійського Червоного Хреста в Болгарії, котрий заложив воєнні шпиталї в Старій Заґорі і в Кіркілїсе, здаючи звіт в „Wiener Klinische Wochenschrift" з своїх досьвідів в области полевої хірурґії, так ґоворить про добровільні доглядачки: Зробили ми з ними як найгірші досьвіди, бо вони не відповіли найменшим навіть вимогам. Не ожидали ми від них вправи і деякого знаня, але мали ми право числити у них на почутє обовязку, охоту до працї і пізнанє і розумінє своєї задачі. Се все завело. Не можна було здати ся у них на порядок, карність і поміч в тяжких хвилях. Звичайна цїкавість і охота побачити кров привели їх до операційної салї. До операций, перед котрими утїкали мужчини, щоби не бачити страшного образу, пхали ся сї панї як найбільше, а по операції, коли треба було помогти перенести пацієнта або поробити приготовленя до другої операції, зникали. Число доглядачок „пїнацо" зближасть ся до 100 процент.

Масове отроєнє нездоровим мясом.

На фільварку в Климківцї коло Романова корова по отїленю дістала зараженя крови. Її дорізали а мясо продавали людям, котрі попоївши того мяса занедужали тяжко; 52 людий боре ся зі смертию.

Револьверовий замах і самовбийство сьвященика.

З Будапешту доносять: парох в Ремете Ванґяр Іван Войко вистрілив в недїлю в церкві з револьвера до учительки Ганни Сентімрей і тяжко її ранив. Потім пішов до свойого мешканя і убив себе вистрілом з ловецької рушниці вимірених в уста, так що чашка розтріскала ся. Парох робив заміти учительці за науку. Вона донесла на пароха до сатмарського епископа. Слїдство скінчило ся увільненєм пароха, але він втратив душевний спокій, а побоюванє, що донос таки мати-ме для него лихі наслїдки, довело його до сего вчинку. Стан здоровля учительки небезпечний.

Холод і бурі на Українї.

Після вістий з управи полудневозахідних зелїзниць стан погоди в области названої зелїзницї, а то в ґуберніях: київській, подільській, волинській, полтавській, черниґівській, херсонській і бесарабській був послїдними днями страшний. Температура загалом дуже опала, в богато місцях впали дощі, зливи і гради. Бурі поломили дерева і заподіяли знищене в полях. Така погода вплинула дуже шкідливо на стан озимини, котра доси виглядала дуже добре. Бурі і зливи пригнули збіже до землї, а град поломив його і прибив. Відносно меньше потерпіло яре збіже. Зрана температура опадає до 6 степенїв Реоміра.

Від комісії мови при українському науковому товаристві в Київі.

Приступаючи до складаня паралельного словника російської та української лїтературної мови, з рекомендованих для вжитку слів, комісія звертасть ся до всїх, хто може помогти товариству в сїй справі, з проханєм надсилати рукописні збірки слів, що мають ся десь-небудь, або записувати найбільш цїкаві слова з уст народу. До слова, записаного на картцї — розміру почтової открітки треба додавати приклад і вказівку на місце, де воно записано і в кого (місцевість). Для провірки того, чи те слово не записано вже в тому-ж самому значіню може служити словник виданий „Кіевскою Стариною". За всякими запитанями можна звертатись у Київ до Конст. Петр. Михальчука, Кириловська вул. 41.

Чиновник в театрі.

В Харкові на представлене оперетки в театрі „Тіволї" прибув віцеґубернатор Масальський. По другій дїї п. Масальський зажадав, щоби йому подали вечеру до ґубернаторської льожі. Антракт вже кінчив ся і мали вже піднести завісу, коли видано розпорядок не розпочинати представленя аж „Його Екселенция скінчить вечеряти". Публика почала виявляти невдоволенє, але се не мало ніякого успіху. Антракт, замість звичайних 10 хвиль, тривав понад пів години.

Крематорія в Росії.

Міністерство внутрішних справ опрацювало законопроєкт про заведенє в Росії кремоторій для спалюваня трупів. В основу законопроєкту покладено умови, що спалюванє буде не обовязкове, тільки хто захоче. Законопроєкт установляє речинець, після якого можна спалювати труп і правила оглядин померного перед спалюванєм. Крематорії мають право відкривати, з дозволу міністра внутрішних справ, тільки городські та земські самоуправи.

Нещасний випадок.

Десять миль від Нюдейл, Ман., руська дївчина мала гнати корову на другу фарму, отже вважала, що найлїпше привязати корову до себе. Так і зробила, обвязавшись шнурком довкола пояса. Та стало ся, що корову щось сполохало і вона почала втїкати через корчі, тягнучи дївчину з собою. Така тяганина тревала дві години, доки не знайшов її якийсь чоловік. Він дав знати родичам дївчини і ті забравши дївчину обмили її, вбрали і почали лагодитись до похорону. Тимчасом дївчина поволи прийшла до себе — по пятьох годинах ожила. Закликали доктора і той ствердив сильне потовченє, однак жадна кість не зломлена. Язик перекушений. Сподїють ся, що виздоровіє. Вона має 11 лїт.

Князь на Еліс Айленд.

З хвилиною, коли минувшої суботи причалив до нюйорської пристани пароход „Оцеанік", опинив ся в понурих мурах Еліс Айленду Його Княжівське Величество, Малїзетті Зенката Рао. Жорстокі еміґраційні власти не позволили Його Величеству ступити на континтовий нюйорський брук, позаяк в кишенях індійського величества буйні вітри з полотном розмавляють і то так серіозно, що хоть він виверну усї свої кишені горі дном, то таки ніяк не міг призбирати вимаганих правом 25 дол. Індійський князь перервав свої студії на університетї в Анґлїї з тим, щоби і за океаном, золоту Америку ущасливити також благодатями свого знаня. А ті благодати неабиякі. Князь Малїзетті вміє відчитувати людські думки; се ще не така велика штука, бо се потрафить всякий, коли пр. побачить, що до нього підходить його друг, якому він винен гроші. Він уміє також відхиляти таємничу заслону будучности, але таких в Ню Йорку є вже сотки, що то за цїлих 25 центів потрафлять годинами говорити про се, що буде. Дальше др. Малїзетті знає переводити найтяжші операції, почавши від нагнїтка а скінчивши на мандруючих нирках; вміє лїчити з однакотим успіхом катар і рака: Його Княжівське Величество обіцює усмирити всї болї і рани людства; та і се не заімпонувало твердосердним урядникам на Еліс Айленд, бо такі обіцянки, особливо тут, дає всякий фабрикант патентованих медицин. Але одно все таки обіцює князь Малїзетті зробити, яке до сеї пори не вдало ся нїякому чародієви, а що ввиду напуючих спек є першорядною справою: збудити нюйорський департамент від чищеня вулиць з хороби хронїчної сплячки. З огляду на се а не менче і для добра нашого національного (українсько-американського) патріотизму кличемо до урядників з Еліс Айленд рішучо: Давайте його мерщій сюди!

Чому Карузо має такий гарний голос.

Карузо прибув до Льондону, щоби порадити ся ляринґольоґа д-ра Віліяма Льойда. Він уже два роки є під його обсервацією. Тепер заявив лїкар, що голосові струни є в кориснім станї. Д-р Льойд запитаний в сїй справі справоздавцем „Tot bits" пояснює, чому Карузо є королем тенорів. Має величаву будову і нечувану обширність голосового знаряду. Простір від послїдного чирівного зуба до голосових струн є 12-цять мілїметрів довший ніж у кождого иншого тенора. Тому Карузо має таку широку скалю. І його голосові струни є три мілїметри довші від струн усїх тенорів, оглядани анґлїйським ляринґольоґом. Має сильні груди, а се все разом причиняєть ся до сего, що може тон витягати через 40 секунд. Його струни мають 550 дрожань на секунду.

Коли найлїпше заключувати подруже.

Льондонський „Eugenics Review", орган евґенїстичного знаня, або способу улїпшеня людських рас, подає цїкаву статистику, яка виказує, в котрім роцї житя слїд женити ся, з огляду на здоровлє і красу потомків. Для жінок відповідним матримоніяльним віком є 25 до 35 лїт, для мущин 30 до 35. Робили досліди щодо сего в Міделсборо, ґрафстві Йорк. Батьки найгарнїйшої дитини в сїм містї, що числить 50.000 мешканців, мали при її народженю 25 і 31 лїт.

Як крапля води побідила силача?

Яку силу має крапля води, досьвідчив на собі недавно один віденський силач. Пішов він в заклад з одним Американцем, котрий уперто твердив, що і найсильнїйший чоловік не може довго видержати, як на його руку капає поволеньки вода, крапля за краплею. Сьміяв ся з него силач, за жарти се уважав і заложив ся з тим Американцем, що видержить навіть цїлий лїтер води. Налито лїтер води до бляшаної посуди і так її уладжено, що вода спливала в малих краплях з висоти двох стіп. Наставив силач свою сильну долоню і почав ся заклад. 300 крапель лишень впало а його лице почервонїло, а з болю затиснув аж зуби. По 420-тьох краплях таки не видержав. Цїла долоня сильно почервонїла, а на тім місци, де падали краплї, навіть скіра пукла і показалось мясо. Ті, що тому приглядали ся, не могли вийти з дива, та найбільше зачудований був силач, що програв заклад.

Золото.

Яка величезна скількість золота є в людських руках, показують числа з найновійшого обчисленя. Сама Каліфорнія дала від 1848—1911 р. золота не менше, як за 1½ міліярда дол. В 1911. р. видобули в Каліфорнії золота за 1 міліони дол., котре важило 19.330 клґр. Цїна золота не зменшає ся, бо запотребованє росте з кождим днем. Найбільшу продукцію золота виказує Трансваль, бо в самім 1911. р. дав золота коло 260.000 клґр. Поклади золота в Трансвалї вистарчають ще на яких 70 лїт. Відтак наступають Злучені Держави і Австралія, де видобуванє золота є получене з великими коштами і трудами. Без сумніву, що ще великі поклади золота є у нутрі землї, а навіть величезні маси морської води містять в собі сей шляхотний метал.

Чемність і лисина.

До журб людського житя мужчин належить лисина так загальна між мужчинами, не лише старими. Добачували ріжні її причини — винуватцями були по черзї: перепрацьованє наукою, митє голови зимною водою і подібні або неподібні до них причини. Отсе являєть ся нова теорія, для лисих дуже корисна, бо виставляє їм сьвідоцтво чемности. Мужчини лисїють, бо вони чемні, каже винахідник нової теорії, один заграничний лїкар. Що хвилї мусять шапкувати, властиво „капелюхувати", без огляду на погоду. А що така, а не инша є причина лисїня, найлїпший доказ, що військові, котрі не відслонюючи голови салютують, тїшать ся густійшим волосєм ніж цивільні. Другою причиною, що не має вже нїчого спільного з чемностю, є високі ковнїрці, які перешкоджують правильному круженю крови, спричинюють прилив її до голови, що є шкідливе для корінїв волося.

Завист природи.

Минувшого тижня причалив до нюйорської пристани хінський фільозоф і лїкар, др. Хао Хой. Мимо поважного віку, бо лїкар числив рівно 149 лїт, тїшив ся він знаменитим здоровлєм. Свою довговічність завдячує він, як заявив репортерам, родинній тайнї; іменно його батько, рівнож лїкар, винайшов еліксір, при помочи якого дожив поважного віку 200 лїт. Др. Хао Хой вступив до Ню Йорку по дорозї з острова Куби в свою вітчину. Та правдоподібно завистна природа рішила пімститти ся на сьмільчаку, що посьмів видерти їй її тайну. Др. Хао Хой прибувши до Ню Йорку захорів і 1-го с. м., по двох днях слабости, помер на старече знесиленє. Тайну свого еліксіру забрав з собою до гробу.

З розпуки.

Як доносять телєґрами з 1-го с. м., в містї Дуранґо, в Мексику, сорок жісок поповнило з розпуки самовбійство. Місто Дуранґо довший час облягали мексиканські повстанцї та остаточно минувшого тижня його здобули. Як лиш повстанцї війшли до міста, почали у нїм ґаздувати по варварськи. Велику часть міста обрабовано а опісля спалено. Повстанцї не респектували домів, у яких містили ся конзуляти чужих держав, лиш пльондрували без розбору. Пльондруючим бандитам попало в руко сорок жінок і дївчат, переважно з висших кругів і вони по зьвірськи над ними знущали ся. Се довело нещасні жертви до такої розпуки, що всї поповнили самовбійство. Між жінками було кілька Німкинь з німецького цїсарства і се спонукало німецький уряд до дуже енерґічного протесту, який правдоподібно готов скінчити ся висилкою воєнних німецьких кораблів до берегів Мексика.

„SVOBODA“ (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

American Association Membership Label Foreign Language Newspapers

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтара або аґента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годнє гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі“, Редакція не відповідає.

ГОСПОДАРКА В НОВІМ Р. Н. СОЮЗІ.

III.

Презбітеріяньский „Союз“ ще перед конвенцією нового Р. Н. Союза писав так (гл. ч. 20, з дня 15. мая б. р.):

„На днях має відбути ся конвенція нового Союза в місті Ню Йорку, на котрій має ся остаточно залагодити довготреваліий внутрішний спір посеред видніийших членів орґанїзації. В послідних часах борба інтересованих осіб прибрала шкандальний вигляд, що зовсїм не съвідчить про велику моральну вартість осіб, що беруть участь в передконвенційній борбі. Всюди проявляє ся брак висшого ідеалу, особисті напасти суть найзвичайнійшим орудієм борби, одним словом, повстав такий хаос, що голї з него вийти.

„В мутній воді добре ловити рибу, і правдоподібно на то рахують деякі патріотично настроєні союзовці, і місто розяснити ситуацію, вони її ще більше затемнюють. Цїлій передвиборчій аґітації не бракувало американського стилю. О се постарали ся ріжні фаєрверкери в роді Кульчицьких і Белїв, і їх передвиборчі бомби вибухли і правдоподібно так скоро щезнуть, як вони нагло вибухли. Се показує, що карність в орґанізації Союза є зломана, і що тим і другим одиницям вже не розходить ся о добро орґанізації, але о їх власну особисту користь, хоч на руїні орґанїзації.

„Делеґати повинні звернути увагу на се, хто боронив цїлости орґанїзації в загалї, а чиє поступоване принесло шкоду цїлости орґанїзації. Делеґати повинні примінити строгі способи, щоби покарати винуватих, і поставити справу на ясну путь; а не входити в жадні компроміси, бо се лише довело би деморалїзацію до самого верпка, коли то направа обставин була би неможлива.

„Делеґати повинні звернути увагу на те, щоби не вибирати до уряду людий, котрі би мали в тім свою особисту користь. Предсїдательство Союза і другі уряди в нім, се ласа річ для наших коршмарів, котрі би мали добре оголошенє для свого бізнесу, а котрим зовсїм не розходить ся о добро орґанїзації. Отже делеґати повинні подбати о се, щоби жаден коршмар не зістав вибраний до жадного уряду в орґанїзації.

„Також делеґати повинні подбати о те, щоби ті з бувших урядників, котрі при помочи інтриґ і нечесних способів старають ся, поваливши противника, видвигнути ся на його упадку, зістали усунені зі своїх урядів і поновно до них не зістали вибрані.

„Також делеґати повинні о се подбати, щоби се не було, як воно звичайно діє ся, що всякі найважнійші справи товариства рішають ся за барою, за склянкою пива, бо з того виходить, що як пословиця говорить: Чия горівка на столї, того правда на селї.

„До успішного залагодженя справ Союза потреба тверезих голов і доброї застанови.

„Ми желаємо делеґатам як найкрасшого успіху, щоби вони по зрілій розвазі поверчули до Союза новий порядок і давний запал і енерґію.“

В 25. числї „Союза“, з дня 19. червня б. р. (отже рівно 25 днїв по новосоюзівській конвенції) находимо ось таку передовицю:

„Ситуація в новім Союзї прояснила ся. Перебіг конвенції був предвиджений, але її вислід зовсїм не був предвиджений. Так бодай видавало ся посторонним людям. Однак не наша річ входити в ту справу. Ми лише хочемо вказати на правдиву дійсність, що ситуація выяснила ся.

„Під вияснением ситуації ми розуміємо, що нас впрочім з народного і дневникарського обовязку обходить, що новий Союз став чисто соціялїстичною орґанїзацією, а „Народна Воля“ стала орґаном нової соціялїстичної орґанїзації і партії посеред українського народа в Америцї.

„Не треба забувати, що се вже друга соціялїстична орґанїзація тут в Америцї, бо як звісно, одна вже істнує в Ню Йорку, „Гайдамаки“. Видко, що ідея соціялїзму така широка, що аж двох орґанїзацій потрібно для несповна пів міліонового гуртка наших еміґрантів.

„Тепер коли вже ситуація в новім Союзї вияснила ся, також почне вияснювати ся в головах членів тоїж орґанїзації, котрі несподївано, мимо власної волї опинили ся в таборі соціялїстів.

„На тім найбільше скористає старий Союз, і він добре о тім знає, і знова дипльоматично мовчить про поконвенційні поговірки.

„Тепер повстало тих орґанїзацій так много, що майже кожда відтїнь релїґійного чи полїтичного погляду має свою орґанїзацію. І так, лїберальний католик, чи радше греко-католик, що має відвагу часом погрозити і епископови, розумієсь пальцем в чоботї, може вступати до старого Союза. Там вже не будуть його питати о великодну сповідь, хоч воно розуміє ся, що лише греко-католик може бути правдивим руським патріотом. Хто вірить не лише у непомильність папи, але також і епископа Ортинського і кождого попа, і єсли він походить з Галичини, то може вступати до „Провидїнія“, а єсли він з Угорщини, то йому права дорога до орґанїзації попа Ганулї. Хто справедливий ґайдамака, йому належить вписати ся до „Гайдамаків“, ну, а в кінци, хто гонить за новостями і шукає новійшого і лїпшого соціялїзму, як гайдамацький, тому права дорога до нового Союза.

„Які ми богаті в партії. Кождому є до вибору, що захоче.

„А тепер коли протестантський рух посеред нашого народа тут в Америцї сильно зростає, відрадним було би подумати і про яку орґанїзацію для Русинів протестантів. Здасть ся, що воно і дійде до того в недалекій будучности.“

Зіставляючи обі висше наведені статї, бачимо, що орґан „всїх Русинів-протестантів“ мав (тай ще доси має) до нового Союза деякі претенсії... Коли (після гадки „Союза“) „старий Союз знова дипльоматично мовчить про поконвенційні поговірки, щоби на тім найбільше скористати“, то презбітеріяньский „Союз“ „дипльоматично“ інтриґує в користь „пітсбурської презвитерії“, а не маючи за собою ніяких розумних арґументів, чіпляють ся, мов слїпий плота, то старосоюзовських греко-католиків, то самого римського папи, то епископа Ортинського, то кождого руського попа... Щож, може таке зогиджуванє презбітеріянами нашої руської віри промовить декому до переконаня, але нам воно якось ані трошечки не імпонує...

З виводів „Союза“ можемо лиш заключати, що той 3-тий (чи котрий-там вже з ряду Р. Н. Союз), який має повстати в Пітсбурґу, буде мати на собі марку презбітеріянізму, бо тільки презбітеріянізм виведе наш нарід „з єгипетської неволї“. Щасть вам Боже, панове!

Справоздане

відпоручника Просьвітної Комісії Р. Н. С. з поїздки за червень с. р.

На просьвітних зборах:

В Голіок, Масс., вписало ся до товариства „Просьвіта в Америцї“ 17 членів і зложили: вписового $4.25; за переписні картки 25 цит. Разом $4.50.

В Пітсфілд, Масс., вписало ся 27 членів і зложили: вписового $6.75; передплати $3.00; за переписні картки 60 цит.; Бр. съв. Димитрія жертвувало $10.00. Разом $20.35.

В Віндсор Лакс, Конн., вписало ся 28 членів і зложили: вписового $7.00; передплати $1.00; за переписні картки 30 цит.; Бр. съв. Василія $5.00. Разом $13.30.

В Трой, Н. Й., вписало ся 10 членів і зложили: вписового $2.50; передплати $1.00. Разом $3.50.

В Водерві́літ, Н. Й., вписало ся 20 членів і зложили вписового $5.00.

В Когус, Н. Й., вписало ся 8 членів і зложили вписового $2.00.

В Амстердам, Н. Й., вписало ся 28 членів і зложили: вписового $7.00; передплати $1.00; за переписні картки 20 цит. Разом $8.20.

В Менвіл, Р. Ай., вписало ся 14 членів і зложили: вписового $3.50; передплати $1.50; Бр. съв. Стефана жертвувало $5.00. Разом $10.00.

В Кромптон, Р. Ай., вписало ся 21 членів і зложили: вписового $5.25; передплати $7.00; за переписні картки 65 цит.; Бр. съв. Стефана $5.00. Разом $17.90.

В Провіденс, Р. Ай., вписало ся 22 членів і зложили: вписового $5.50; передплати $9.00; Тов. ім. Князя Данила жертвувало $5.00.; Вп. п. Николай Храпливий жертв. $5.00. Разом $24.50.

В Вунсокет, Р. Ай., вписало ся 39 членів і зложили вписового $9.75; передплати $6.00; Всч. о. Турула жертвував $5.00; Тов. Зап. Січ $5.00; Сестр. Неп. Зачатія $5.00; чит. „Просьвіти“ $3.75. Разом $34.50.

Просьвітні Збори

в присутности відпоручника Просьвітної Комісії Р. Н. С., п. Д. Андрейка, відбудуть ся в біжучім і слїдуючім місяци в отсих місцевостях:

12-го в Бруклин, Н. Й.
13-го в Джерзи Сіти, Н. Дж.
16-го в Джемейка, Н. Й.
18-го в Лонґ Айленд Сіти, Л. Ай. Н. Й.
19-го в Вестбури, Л. Ай. Н. Й.
20-го в Йонкерс, Н. Й.
22-го в Клифтон, Н. Дж.
27-го в Елїзабет, Н. Дж.
29-го в Байон, Н. Дж.
31-го в Стейпелтон, Н. Й.

Серпень:

3-го в Картерет, Н. Дж.
5-го в Оксфорд Форнес, Н. Дж.
6-го в Бавид Брук, Н. Дж.
8-го в Ратітан, Н. Дж.
10-го в Перт Амбой, Н. Дж.
12-го в Трентон, Н. Дж.
14-го в Мілвіл, Н. Дж.
15-го в Бріджтон, Н. Дж.
17-го в Філядельфії, Па.
20-го в Честер, Па.
22-го в Котсвіл, Па.
24-го в Фініксвіл, Па.
26-го в Потстон, Па.
28-го в Редінґ, Па.
31-го в Алентавн, Па.

Колиб у якім плейсї, задля важних причин, зайшла потреба змінити висше назначений день просьвітних зборів — про що треба конечно і заздалегідь порозуміти ся зі мною — тоді дотичний Уряд відділу Р. Н. С., чи Комітет зволить вже від себе подати в „Свободі“ вістку про сю зміну дня на просьвітне віче у їх плейсї.

Громади, Братства, Сестрицтва і Товариства, які хотїлиб причинити ся для справи просьвітної яким грошевим датком з власної каси, нехай переведуть дотичну ухвалу єще перед просьвітними зборами, щоби опісля на самих зборах можна вже вписати їх жертву в справоздане і про сю жертву в своїм часї подати в „Свободі“ до загального відома.

Дмитро Андрейко,
відпоручник Пр. К. Р. Н. С.

Відповідь Русинам

з Мілвіл і Бріджтон Н. Дж.

У попереднім числї „Свободи“ було поміщене „Запитане“ Русинів міста Мілвіл і Бріджтону, Н. Дж., де поділи ся добровільні датки, зібрані на „Рідну Школу“ в присутности п. Демидчука на вічу в Бріджтон, Н. Дж., дня 1. мая б. р. На се „запитанє“ я, яко інтересований в тій справі, даю ось таку відповідь:

На згаданім вічу зложено на руки п. В. Морозовича отсї жертви: П. Стрільчук і В. Морозович по $2.00; М. Власенко $1.50; Т. Будник, П. Толопко і Т. Власенко по $1.00; Евдокія Вовна 50 цит.; П. Окаринський 25 цит. — Разом $9.25.

Розходи були такі: автомобіль з Мілвіл до Бріджтон за перейшло 3-годинний час $6.00 (автомобіль мусїло винаняти ся конечно з огляду на недостачу трену при повороті з віча), винаєм салї на віче $2.00, п. Демидчукови за кошти подорожі $1.50. — Разом $9.50. Значить ся, підписаний доложив до того віча з власної кишенї 25 цит.

З якої причини я не оголосив сего справозданя зараз по вічу? — спитаєте. А ось чому: Деякі присутні на вічу люди обіцяли заняти ся збіркою на „Рідну Школу“ ще осібно поза устроєним вічем, щоби бодай зібрати хоч яку-таку квоту на сю народню потребу. До нинїшної пори я *ніякої* збірки від нікого не дістав, а чекаючи на неї, я припізнив ся з оголошенєм справозданя.

Спонуканий публичним „запитанєм“, я оголошую на отсїм місци свій звіт, а заразом подаю до відома „цікавим“, що на „Рідну Школу“ в Галичинї складаю з власної ініціятиви і з власної кишенї квоту $10.00. Се я роблю на те, щоб уратувати честь бріджтонського віча, на котрім — як видно з повисшого зіставленя — не зібрано навіть стільки гроша, щоби покрити бодай найдоконечнійші видатки. — З поважанєм

Василь Матолич.

В СПРАВІ КАЛЕНДАРЯ Р. Н. СОЮЗА НА 1914-ТИЙ РІК.

На підставі § 122 статута Р. Н. Союза Головний Виділ Р. Н. Союза поручив підписаному на своїм засїданю дня 7, 8, 9 і 10-го марта 1913 р. (гл. Протокол з сего засїданя, поміщений в ч. 12. „Свободи“) зладженє і зредаґованє календаря Р. Н. Союза на 1914-тий рік. Щоб вивязати ся з наложеного обовязку як найкрасше, та щоби календар нашої орґанїзації під кождим зглядом міг відповісти усїм вимогам, бож се від ряду лїт одинока руська книжка, яка опускає друкарську прасу в Америцї, отсим запрошує ся до співучасти як найширший загал.

Передовсїм у кого є хист і талан писарський, сей зволить надсилати на понизшу адресу малі повістки і оповіданя. Первеньство будуть мати оповіданя і образцї з житя американських Русинів, а опісля оповіданя історичні. Поодиноке оповіданє зі згляду на невеликий обєм книжки і зі згляду на ріжнородність її змісту не може перевисшати 6 сторін друку великої 4-ки.

Поза оповіданями друкувати ся будуть в календарі праці наукові, популярно-научні розвідки і т. п. В тім напрямі пожадано булоб, щоб Вп. автори передше порозуміли ся з редактором календаря, аби не вийшло таке, що присланоб дві праці на ту саму або дуже схожу тему. Научні розвідки рівнож повинні держати ся висше зачеркнених рамців.

Кождий автор, якого оріґінальна праця найде приміщенє в календарі Р. Н. Союза на 1914-ий рік, є управнений до гонорара по 2½ цента за стрічку друку (в одній шпальтї).

Охочі перекладати дещо чи то з белєтристики чи то з научно-популярних розвідок, зволять ласкаво рівнож порозуміти ся з підписаним, щоб уникнути евентуальних заводів. Гонорар: 1½ цнт. від стрічки друку (в одній шпальтї).

Вп. п. автори зволять евентуальні свої праці присилати в той спосіб, щоб вони найшли ся в руках редактора календаря найдальше по день 15-го серпня 1913-го року. Усї праці, які надійшлиб пізнїйше, безусловно не будуть могли бути узгляднені.

Фотоґрафії Братств і Товариств. Сї відділи Р. Н. Союза а також кружки сьпівацькі, театральні і т. п., які хотїлиб, щоб їх фотоґрафії були поміщені в календарі на 1914-ий рік, зволять їх прислати до рук редактора найдальше по день 15-го серпня с. р. Рівночасно з фотоґрафією просить ся прислати чек або моні ордер виписаний на імя „Свободи“ на суму 5.00 дол. Сї гроші ужиє ся на покритє коштів виладженя з фотоґрафії пригожої до друку клїші. Місце в календарі безплатно. Пожадано булоб, щоб сї товариства, котрі схочуть помістити в календарі свої фотоґрафії, рівночасно з ними присилали і коротеньку історію свого товариства. Ся історія мусить бути писана як найбільше звязло і за неї платити ся не буде.

Оголошеня. Календар Р. Н. Союза, який розходить ся в кількадесять тисяч примірників, є найлїпшим середником до оголошувань поміж американськими Русинами. Хто має якийсь бізнес, а залежить йому на тім, щоб про него знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенє до календаря Р. Н. Союза. Цїни суть вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 25.000 примірників. Цїла сторона, величини 9¼ цаля через 6 цалїв коштує 25.00 дол. Місце на окладинках та спеціяльні сторони доріжне, після умови. Пів сторони величини 4½ через 6 цалїв коштує 15 дол.; чверть сторони, величини 4½ через 3 цалї 10 дол. Найменче оголошенє може обіймати 3 через 2 цалї і коштує 5.00 дол. Хто хотїв би в своїм оголошеню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бізнесу, мусить прислати з неї готову до друку клїшу; єсли нї, то понесить кошт виготовленя такої клїші з фотоґрафії, то значить, що його оголошенє буде о стільки дорожше коштувати, кілько винесе кошт виготовленя з фотоґрафії друкарської клїші.

Текст оголошень мусить находити ся в руках редактора календаря найдальше по день 1-го вересня. Гроші за оголошеня належить посилати рівночасно. Оголошеня на кредит безусловно не будуть друкувати ся.

Хтоб хотїв заняти ся збиранєм оголошень до календаря, зволить листовно віднести ся до управителя „Свободи“, п. А. Савки по близші інформації. За труд даємо значний процент.

З гори зазначує ся, що всякі оголошеня від фірм „лїкарських“, що то лїчать листовно на сотки миль, дальше оголошеня покутних „банкирів“ без урядової запоруки, та всї такі оголошеня, з яких на перший погляд пізнати, що вони суть обчислені на ошуканьство легковірних, не можуть бути поміщені в календарі Р. Н. Союза.

На закінченє отсего конкурсу ще одна просьба. З огляду на те, що сего року минає 20 лїт від часу заложеня „Свободи“, а слїдуючого (1914) року сьвяткувати-мемо 20-лїтє основаня нашого Р. Н. Союза, то було би пожаданим, щоби наш календар на рік 1914-тий мав характер календаря ювилейного. До сего потрібно помочи усїх тих наших П. Т. Патріотів, котрі нашу орґанїзацію закладали і до її зросту чимнебудь у своїм житю причинили ся. Просимо отже Вп. Родимців надсилати як найбільше фотоґрафій Братств, Товариств і Сестриць Р. Н. Союза, або і поодиноких заслужених людий, особливо тих, що приступили до нашої орґанїзації ще в перших початках її істнованя. Думаємо, що кождий відділ Р. Н. Союза спроможе ся раз на 20 лїт на невеличкий видаток, щоби тим видатком покрити бодай кошти виготовленя відповідної клїші.

Осип Стеткевич,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАНЄ КР. ШК. СОЮЗА У ЛЬВОВІ.

Дня 17. червня б. р. прислав відділ Р. Н. С. через д. М. Бабія в Мікіс Ракс, Па., 1013 кор на „Рідну Школу“ до Днїстра на вкл. кн. 6800 яко збірку на вічу в дни 23-го марта б. р. в присутности делеґата д. С. Демидчука.

Всїм Вп. Жертводавцям складає щиро-сердечну подяку

Краєвий Шкільний Союз „Рідна Школа“ у Львові.
І. Кивелюк **Л. Сальо.**

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА“ В ГАЛИЧИНЇ.

Василь Матолич, Філядельфія, Па. $10.00

Павло Мудрак з Вест Торонто, Онт., Кан., надіслав слїдуючі жертви:

На весїлю в Юстина Троян з Яриною Козак зібрав п. П. Мудрак $2.30. На заручинах у Стефана Мартинюка з Евдокією Сеньків $3.50. Всч. о. Посиф Боярчук зібрав у себе на офісі $4.20. — Разом $10.00

Всїм Вп. Жертводавцям складаєть ся на сїм місци щиру подяку.

Оголошено в 27. ч. „Свободи“ 13.12

Загальна квота $33.12

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКО-РУСЬКУ БУРСУ В СЯНОЦЇ.

На мітінґу в Донора, Па., дня 29. червня с. р. на зазив місцевого секретаря жертвували слїдуючі добродії: Г. Більо $1.50; Т. Більо, Н. Новак і А. Ценко по $1.00; П. Синутка, Н. Беднарчик, Р. Завойський, Г. Лесняк, М. Ятчишин, Д. Гук, І. Караман, І. Кічан, М. Хомяк, К. Лесняк, М. Вархолик, М. Біль і М. Павлів по 50 цит.; М. Стецко, В. Сенко, М. Кіц, Й. Филипчак, Г. Пандрак, В. Калиник, І. Беднарчик, Д. Вархолик, П. Левко, Т. Беднарчик, С. Сенко, М. Сірко М., Г. Колодійчик, А. Рак, Г. Синутка, А. Рахел, І. Вітушинський, Костко, Кіньо, М. Гебус, І. Демків і Т. Маркович по 25 цит. Разом $16.25. Заплачено за пересилку гроший до „Свободи“ 14 цит. Остає $16.11

На сїм місцї складаю всїм Вп. Жертводавцям щире спасибіг! — Теодор Більо.

ЖЕРТВИ НА ЮВИЛЕЙНИЙ ДАР ІВАНОВИ ФРАНКОВИ.

На хрестинах у п. Андрія Гевчука в Шенандоа, Па., заходом Петра Онисика і за спонукою тов. Андрія Дишель, який оповів про житє і дїяльність Івана Франка, присутні гостї зложили отсї жертви: А. Дишель і його жена Варвара $2.00; А. Гевчук і його жена Теодора $1.25; Н. Онисик і його жена Анна $1.25; І. Онисик і Ат. Гевчук по $1.00; М. Капець і його жена 55 цит.; Анна Гевчук, Г. Білик, А. Панькевич, М. Білик, І. Мальований і І. Білик по 50 цит.; Л. Мудрик, І. Хлистун і Ф. Зайшлий по 25 цит.; Марія Ганштур 10 цит. — Разом $10.90

Всїм Вп. Жертводавцям велике спасибіг!

Оголошено в ч. 24. „Свободи“ 25.65

Загальна квота $36.55

РЕКОРДОВЕ СПРАВОЗДАНЄ Р. Н. С.

за місяць червень 1913 р.

НОВОПРИСТУПИВШІ ВІДДІЛИ.

Братство сьв. Димитрія в Сиракюз, Н. Й.

В. 309. Будний Іван, Гумения Стефанія, Матвіїв Евдокія, Кіянка Марія, Будний Антоній, Санко Йосиф, Панасевич Федь, Гуменюк Домінік, Панчишин Ілія, Черемза Іван, Бегман Анна, Щербань Данило.

Братство сьв. Георгія в Майнерсвіл, Па.

В. 353. Залуський Яцентій, Самійло Григорій, Дронюк Юрій, Федейко Стефан, Цалік Николай, Куртяк Роман, Черечон Алексій, Гузема Іван, Пташинський Максим, Самець Алексій, Бернат Антоній, Оґродніс Николай, Косцюшко Іван, Лесько Михайло, Манчур Алексій, Ґулик Михайло, Ґнат Андрій.

Товариство „Запорожська Січ" в Ст. Джозеф, Мо.

В. 355. Міляи Василь, Надопта Василь, Юркевич Василь, Синайко Василь, Стельмах Йосиф, Стельмах Николай, Сороковський Николай, Колодчак Кульчицький Іван, Колодчак Кульчицький Михаїл, Чайковський Тимкович Іван, Чорнобай Гнат, Колагурка Роман, Колагурка Нестор, Мізин Юрко.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ.

В. 1. Майчак Василь, Конпстянський Осип, Ґрич Методій.
В. 2. Шиманська Ґезеля.
В. 3. Петрочко Юлія, Присташ Николай, Тхорик Василь, Петрочко Василь, Цуцура Анастазія, Цуцура Гриць (молодший), Тхорик Стефан, Оцедник Іван, Чепляк Андрій, Прибила Павел, Волф Трифон, Волф Пайза, Присташ, Лешко, Прокінчак Алексій, Кланач Марія, Кланач Кирило, Цуцура Стефан, Пронько Йосиф, Гриценко Наталка, Галущак Николай, Хиляк Назар, Волф Петро, Дуїк Фільо, Фрич Василь, Приґнар Іван, Кіртак Максим, Волф Марія.
В. 4. Жорняк Іван.
В. 5. Гаморський Іван.
В. 6. Ковач Василь Івану, Мігалов Стойка Василь.
В. 7. Томашевський Юрко, Роздільський Михайло.
В. 8. Конашевич Мокрина.
В. 9. Волкович Кондрат.
В. 13. Швантко Андрій.
В. 14. Слабий Казимир, Новиняк Андрій.
В. 16. Сабарин Семен, Вішовський Стефан, Поврозник Гавриїл, Палиця Василь.
В. 18. Ковальчик Теодор.
В. 19. Калинчук Семен, Калинчук Федор.
В. 23. Бадар Іван, Байдер Лачі Йосиф, Маршал Іван, Еван Михайло.
В. 28. Шарий Михайло, Паленський Роман, Коваль Онуфрій, Станай Михаїл, Любянецький Николай, Чупка Теодор, Русин Григорій, Рать Іван.
В. 29. Савіна Іван.
В. 33. Ширин Іван.
В. 36. Ванькович Іван, Гояз Іван, Фелич Дмитро.
В. 38. Качуряк Іван.
В. 39. Пелч Іван, Мецо Йосиф, Якубич Андрій, Сивак Семко, Панчишин Михайло.
В. 40. Качмар Василь, Куцятин Михаїл, Лакус Дмитро, Іжак Михаїл.
В. 41. Шпичак Іван, Родницький Андрій, Бисяк Михаїл.
В. 42. Когут Марія, Кашалаба Йосиф, Самило Михаїл, Гладкий Николай, Кубай Семен.
В. 46. Підґорецький Василь, Пініга Теодор, Цапик Петро.
В. 47. Белич Стоян, Бахур Казьо, Фізор Михайло, Кляйн Іван, Паталяк Федьо, Цап Іван, Лохайовський Іван, Андрусишин Дмитро, Онуфрик Гринь, Боберський Стефан.
В. 49. Шунєвич Тимко.
В. 50. Сенишин Юрко.
В. 51. Тилніцький Гриць, Копач Михайло.
В. 55. Гладик Іван, Салей Яков.
В. 56. Федірко Андрій, Зарічний Николай, Хаменка Іванов Осип, Кмалчанов Єфрем, Орехов Дмитро.
В. 57. Пашковський Роман.
В. 58. Чернецький Іван.
В. 59. Михальський Павло.
В. 63. Петрущак Іван.
В. 66. Братусь Іван.
В. 76. Стойко Стефан, Волянський Михайло.
В. 78. Лаґоджинський Томко, Ванинчак Михайло, Шайняк Михайло.
В. 81. Кравчук Данило.
В. 84. Лах Михайло, Лах Петро, Похо Михайло, Черепак Петро.
В. 85. Шараварко Теодор, Касиян Михайло.
В. 86. Руцький Михайло, Савчак Петро, Ґаґюх Василь, Полянський Іван, Крутий Анна, Сосницький Дмитро, Левкович Іван, Кравецький Стефан, Пелех Николай, Кравецький Роман, Вознічак Іван, Галушка Михайло, Шляхтич Іван, Щурка Никола, Клачаний Павло.
В. 87. Ющак Василь.
В. 91. Сидір Стефан, Лешко Теодор, Карлик Микола, Сольський Іван.
В. 92. Волошин Марія, Ващинський Лазор, Кисель Йосиф, Островський Антоній.
В. 95. Костик Николай.
В. 96. Хоровський Андрій, Кобаса Михаїл.
В. 99. Рачковський Антоній, Яцпшин Іван, Сьнігур Григорій.
В. 102. Бучуляк Павло.
В. 104. Канцьо Анастазія, Вархоляк Теодор, Кузьо Павло, Дчаче Михайло.
В. 106. Романчак Василь.
В. 108. Сенків Гавриїл.
В. 110. Назарик Васько.
В. 111. Ґаврик Васько.
В. 112. Паламар Марія.
В. 113. Терико Гнат, Лило Андрій.
В. 114. Ріґан Андрій, Беґа Юрій, Ценик Ів.
В. 116. Арян Іван.
В. 117. Бяльський Володимир, Василик Марія, Венгер Володимир.
В. 123. Панас Петро, Білецький Николай, Палинчак Василь.
В. 124. Мелета Іван, Бруцяк Павло, Адамоюрка Адам.
В. 129. Барна Кирило.
В. 132. Вайда Павло.
В. 133. Вессен Агафія, Кузьмінський Волод.
В. 134. Юшка Іван.
В. 140. Поврoдник Іван, Лисяк Іван.
В. 142. Сливяк Антін, Наливайський Стан.
В. 143. Вархоляк Михайло, Пришляк Василь.
В. 144. Волощук Лев.
В. 147. Попадач Гаврило.
В. 149. Беднарчик Николай, Стадник Ленько, Горват Андрій, Бурніцький Михайло, Панчишин Михайло.
В. 151. Басюта Анастазія, Круба Марія.
В. 152. Житняк Варвара, Мигач Елисавета.
В. 155. Кардаш Бенедик, Бос Михаїл.
В. 157. Филипчак Іван, Ґебус Андрій, Баричевич Іван.
В. 159. Гриник Филип.
В. 160. Галабурда Василь.
В. 165. Михайлович Матвій, Фока Цилько.
В. 167. Барвінський Станислав.
В. 168. Іванило Теодор (син Василя), Дячишин Стефан, Сеньків Василь, Сеньків Григорій, Квасниця Григорій, Стек Теодор, Бабич Григорій, Глодун Тома, Даньків Іван.
В. 169. Станко Александер, Радицький Василь, Баран Юрій.
В. 170. Сенишин Василь, Маґрель Сенько, Загірняк Олекса.
В. 172. Фекете Франко, Сішко Іван.
В. 174. Пекаль Михайло, Марашник Яцко, Литвинчук Константин.
В. 176. Гринишин Стефан, Ковалик Іван.
В. 177. Павлій Катерина, Павлій Михайло.
В. 179. Онуфрій Іван.
В. 182. Балишин Іван.
В. 185. Прибиш Михайло.
В. 187. Сава Іван, Драч Николай.
В. 188. Сорока Дмитро, Бляха Гриць, Кулинич Гриць, Циктич Іван (молод.), Коцур Стефан, Коцур Гриць, Семків Дмитро, Гучок Луць, Леґдан Василь.
В. 192. Бурчинський Дмитро, Бурчинський Михайло, Льоренц Тома.
В. 194. Хас Анна, Хас Михайло.
В. 197. Господар Сенько.
В. 198. Струж Іван.
В. 199. Мартїх Юлія.
В. 200. Дзвінка Альбіна, Цісик Евгенія, Жатковська Анна, Крунцовина Марія, Жатковська Бронька.
В. 203. Ковальський Іван.
В. 204. Карчевський Василь.
В. 206. Чагарин Йосиф, Білик Михаїл.
В. 207. Ятчишин Нестор.
В. 210. Кіндирись Лука.
В. 211. Ґеба Василь, Олійник Николай.
В. 212. Савшак Іван.
В. 213. Павлюк Андрій, Ошинський Антін.
В. 217. Британчук Теодор.
В. 218. Інкевич Спірідіон, Жуковський Іван, Кріль Іван, Бурий Михайло.
В. 221. Новосад Григорій, Горячка Василій, Петришин Василій, Новосад Яким.
В. 222. Качмарчик Наталка, Завіцький Іван.
В. 223. Лешьо Кузьма, Вдовяк Никола, Кривіцький Михаїл.
В. 224. Кулинич Стефан.
В. 225. Андрухів Яцко.
В. 226. Дуда Федор.
В. 229. Тришляк Кася, Мандрух Яким, Васильків Іван, Гарасим Анна.
В. 230. Тислицький Олекса.
В. 231. Крамарчик Андрій, Таротіс Катерина, Кочан Ілько.
В. 234. Дзюба Гринько, Пришляк Андрій, Ґенеґа Михаїл, Ґенеґа Григорій, Колодій Марта.
В. 238. Ярошик Анастазія.
В. 239. Возняк Іван, Довгий Максим, Муха Андрій, Воробель Яким.
В. 240. Походай Анна, Кукла Анна.
В. 243. Наріїчук Евгеній.
В. 245. Єдинак Йосиф, Канюка Стефан, Калат Іван.
В. 259. Іван Катерина.
В. 260. Кіщак Василь, Завируха Тимко.
В. 252. Варґа Анна.
В. 265. Червеняк Михаїл.
В. 269. Волчко Павло.
В. 270. Сайчук Семко.
В. 271. Гладик Франко.
В. 275. Патикула Магдалина.
В. 276. Хлиста Федьо, Хлиста Петро, Савчишин Стефан.
В. 277. Телеґа Гнат, Бойко Михайло.
В. 283. Поляк Анастазія.
В. 286. Горунь Василь.
В. 289. Пирдза Іван.
В. 292. Кіяк Алексій.
В. 293. Сусинка Анна, Билеч Марія.
В. 295. Ґавапчак Ілько.
В. 297. Палчей Михаїл, Кизанич Михаїл.
В. 298. Урбанчик Францішок.
В. 300. Коваль Іван, Павцьо Онуфер, Мельничак Іван.
В. 301. Медик Михаїл, Останчук Дмитро.
В. 304. Витчик Франко, Скобис Станислав, Виниш Теодор, Щепанич Шиман.
В. 305. Годермарський Данціл.
В. 312. Сьвіціцький Михайло, Футрик Атанас, Футрик Василь, Тацин Стефан, Сокул Йосиф, Гиряк Михайло.
В. 316. Олексин Теодор, Юрків Михайло, Чарнецький Панько, Скробач Сильвестер, Кучмій Теодор.
В. 317. Лаба Анастазія.
В. 318. Мороз Марія.
В. 319. Велет Дмитро, Велет Онуфер, Шпиталь Тимко, Келемар Ігнат, Косівчак Іван, Марусяк Прокоп, Бачинський Андрій.
В. 322. Яхвак Андрій.
В. 324. Бордун Павло.
В. 326. Лазорик Михайло, Медвідь Стефан, Димитрів Нестор, Клюс Олена, Клюс Константин.
В. 329. Назарук Атаназій.
В. 330. Ґишка Павло, Коротніцький Яким, Буняк Стефан.
В. 331. Казимов Маріян.
В. 332. Підлубний Яків, Захарчук Яків.
В. 336. Бак Андрій.
В. 337. Плавущак Катерина, Лпкевич Ярина, Макарик Назя.
В. 338. Пих Антоній, Янковська Юстина, Качмарик Антоній, Гринько Олекса, Волощук Онуфрій.
В. 339. Ревацький Мартин.
В. 340. Роман Стефан, Будз Онуфер, Лукачович Василь, Масляк Іван, Калинич Максим.
В. 341. Масляник Михайло, Габиль Николай, Пукач Ілько, Товарницький Василь, Тимчишин Михаїл.
В. 347. Поґуцький Іван.
В. 349. Ласів Андрій, Осадчук Іван.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИСТУПИВШІ.

1. Єзьорський Казимир, Креген Юрій, Мадараш Павло.
В. 4. Вархоловський Александер.
В. 7. Бурий Стефан, Ламнанюк Антін, Патриляк Михайло.
В. 9. Пінкасевич Йосиф, Ґиба Дмитро.
В. 11. Мулярчик Стефан.
В. 42. Пласконь Гриць, Пласконь Анна.
В. 54. Зомшар Прокіп.
В. 58. Чупа Стефан, Олійник Юрій.
В. 87. Сениш Михайло.
В. 99. Возьний Василь, Микулич Іван.
В. 104. Пахуцький Бронислав, Пецінко Мих.
В. 106. Вашкевич Ісаул.
В. 108. Лиховид Іван.
В. 117. Бойко Іван, Маліевич Володимир.
В. 133. Будник Антін.
В. 135. Качур Лесьо, Сич Михайло.
В. 144. Галиґа Параскевія.
В. 147. Вахна Петро.
В. 153. Претка Данько, Петришак Дмитро.
В. 162. Подобінський Іван, Кунда Іван, Подлецький Никола.
В. 170. Безушко Теодор.
В. 178. Шевчишин Юлія.
В. 189. Сештак Ґеорґ.
В. 196. Томашовський Юрій.
В. 204. Юзефик Олекса.
В. 213. Ошуст Василій.
В. 221. Ісаєвич Дмитро.
В. 227. Гірний Михаїл.
В. 229. Поточняк Миколай.
В. 231. Смолин Павло.
В. 250. Баберат Гриць.
В. 261. Ґізеля Волкай.
В. 304. Добровольський Ілько.
В. 307. Макулич Катерина.
В. 347. Демус Стефан.

ЧЛЕНИ ПРИСТУПИВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 4. Ковальчик Олекса.
В. 6. Данч Михайло.
В. 14. Патрош Арсеній.
В. 19. Третяк Петро.
В. 39. Базавло Гриць, Андришин Павло, Височанський Михаїл.
В. 70. Пирень Гнат.
В. 108. Коць Петро.
В. 127. Горчота Іван.
В. 129. Валко Вас., (старший), Цуна Панько.
В. 130. Баранецький Андрій.
В. 132. Кудлик Семен.
В. 155. Гой Михайло.
В. 160. Смеркло Катерина.
В. 165. Пудик Іван.
В. 180. Яхимович Юліян.
В. 191. Щербан Николай.
В. 217. Тимків Антін.
В. 226. Дацко Николай, Слабий Федьо.
В. 230. Ковальський Іван.
В. 237. Бартош Стефан.
В. 250. Федорчак Стефан Турчинович.
В. 251. Прокопенко Николай, Трусевич Григ.
В. 292. Поглод Іван.
В. 309. Петришин Іван.
В. 327. Корнан Стефан.
В. 332. Хміль Андрій.
В. 339. Годяк Йосиф.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИЧЕРКНЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Меца Теодор, Коніцький Антін, Кулянда Филин, Колодій Юрій, Насатка Теофіль, Лабовський Василь, Кемпчинський Лука, Полиняк Іван, Кулянда Денис, Тирлич Лука, Куземчак Іван II.
В. 3. Смакула Андрій.
В. 7. Кравчук Стефан.
В. 9. Юрчишин Михайло, Ґавлий Герман.
В. 12. Соколовський Василь.
В. 14. Деревяник Юліян.
В. 15. Вархол Йосиф, Юра Михаїл, Сенько Михайло.
В. 16. Барна Іван.
В. 18. Ґапій Катерина.
В. 19. Чупа Ілько.
В. 23. Томко Андрій, Есеник Петро.
В. 25. Семаницький Андрій, Смеречняк Петро, Сушко Василь.
В. 28. Кончак Стефан, Хомчик Іван, Маліпчак Іван, Підкасаний Василь.
В. 29. Михалишин Павло.
В. 30. Брелик Йосиф, Кучма Михайло, Брезінський Іван.
В. 32. Орловський Йосиф, Ваврик Андрій.
В. 36. Капітула Максим, Сидоряк Петро, Зазуля Яким.
В. 40. Бережук Петро, Лиско Петро, Яцинник Михайло.
В. 41. Копач Василій.
В. 42. Лопушанський Василь.
В. 45. Стефанюк Олекса.
В. 47. Батіч Василь, Кирилич Михайло.
В. 49. Дудак Васько.
В. 51. Сова Петро.
В. 53. Нанованець Дмитро.
В. 55. Войтович Теофіль.
В. 56. Демкович Григорій.
В. 58. Дацко Гриць, Каня Йосиф, Токарчик Іван.
В. 61. Заяць Семен.
В. 63. Дмитрів Іван, Дмитрів Михайло, Лукасевич Михайло.
В. 66. Машляк Петро, Малер Василь, Цап Іван, Коніщак Михайло.
В. 67. Шуран Василь.
В. 68. Чайковський Зиґмунт, Яремчук Василь II., Останчук Іван, Медюк Алексій, Бурачок Василь.
В. 70. Баран Михайло, Іваснпй Роман, Сай Яків, Корчинський Яцкович Михаїл, Корчинський Яцкович Іван, Козачок Петро, Чосник Дмитро, Сандович Максим.
В. 73. Патикевич Максим.
В. 78. Ненеш Гриць, Сосняк Іван, Вдовяк Антоній, Мачужак Андрій.
В. 79. Лачек Йосиф, Мельник Олекса.
В. 80. Клаванич Петро.
В. 85. Гнатюк Стефан.
В. 90. Палко Іван, Скольський Гавриїл.
В. 91. Трушевська Луція, Тимук Григорій, Павліш Микола.
В. 92. Ручинський Ілько.
В. 95. Поливка Тимко.
В. 99. Плотиця Дмитро, Бурко Дмитро, Височан Павло, Бедзак Николай, Мазур Николай, Кукіз Юрко, Йонкала Николай, Яремчук Іван.
В. 105. Місь Павло, Роман Петро.
В. 107. Височанський Николай.
В. 108. Соколовський Іван.
В. 113. Махневич Андрій.
В. 114. Івашкович Юрій, Воскович Петро.
В. 116. Сутковий Андрій.
В. 117. Закалюжний Александер.
В. 119. Пукіча Петро.
В. 120. Сатур Дмитро, Філій Дмитро, Кубилевич Олекса.
В. 123. Яремко Василь.
В. 127. Странц Вінцентій.
В. 133. Завацький Андрій.
В. 136. Левіцький Василь, Заячик Николай, Триник Стефан, Тиремко Фокій, Палинський Василь.
В. 137. Наконечний Олекса, Савич Петро.
В. 138. Френцко Стефан.
В. 142. Ліскович Николай.
В. 143. Хитлевич Гриць.
В. 144. Ляшинський Домінік, Ленський Антін, Тиханович Петро.
В. 153. Макар Іван, Роль Михайло.
В. 155. Ґіра Іван, Васильків Николай.
В. 158. Калинчак Гаврило.
В. 160. Навроцький Теодор, Філяк Василь, Максимів Марія.
В. 162. Ковальчик Андрух, Ткач Іван.
В. 163. Дмитраш Анна, Кравець Катерина, Станько Марія.
В. 169. Панчишин Василь.
В. 170. Возьний Онуфрій, Деркач Павло.
В. 175. Радавець Стефан.
В. 179. Чопрун Катерина, Чопрун Тимко.
В. 182. Поглід Онуфер.
В. 184. Терик Михайло.
В. 187. Лико Николай, Оліяр Іван.
В. 188. Циктич Василь, Бережанський Дмитро, Кімак Станко, Полюляк Юрко.
В. 189. Луп Іван.
В. 190. Ґлутковський Михайло.
В. 192. Писарський Мартин.
В. 193. Ґдовік Людвик.
В. 194. Загородний Петро.
В. 197. Волянський Стефан (стар.).
В. 201. Баранський Николай.
В. 203. Гринюк Іван.
В. 204. Шеремета Михайло, Тарас Василь.
В. 207. Цапар Антін.
В. 209. Почекайло Іван, Собко Іван, Собко Петро.
В. 210. Завадюк Яків.
В. 213. Женчук Микола, Палій Олексій.
В. 214. Тимець Теодор, Чирка Панько, Савка Николай.
В. 215. Кучма Ілія, Починок Іван.
В. 216. Вільчинська Параска, Поливка Анна.
В. 217. Джумак Григорій, Макогін Михайло, Філька Андрій, Букатчук Николай, Лаврук Юрко.
В. 218. Дзянко Стефан, Петрух Войтек.
В. 220. Рибак Михаїл, Кубрак Йосиф.
В. 221. Чижо Іван.
В. 222. Мішкович Осип.
В. 225. Дмитрах Ілько.
В. 227. Медвідь Юстин, Бріський Михайло, Воролевен Михайло, Грицковян Юрій.
В. 229. Фечишин Гринько, Гінько Іван, Москалік Онуфрій.
В. 230. Ґерішевич Стефан, Самар Теодор, Чарчик Юрій, Антончик Олекса, Блашко Іван.
В. 234. Притика Никола.
В. 237. Вовк Ілько.
В. 239. Кушляк Іван.
В. 242. Шумський Панько, Свачій Михайло.
В. 248. Пастух Іван, Муран Марія.
В. 250. Кренца Франко (Федор), Кренца Михаїл II., Суханчик Стефан, Сокира Григорій, Шпак Миколай I., Кос Сильвестер.
В. 254. Клімашевич Іван, Мельник Йосиф.
В. 255. Ковальчук Сенько.
В. 259. Єндзьо Микола, Ґіжий Семко, Скринів Яким, Андрух Петро, Ханас Іван, Мушинський Іван.
В. 265. Федич Михайло, Лавич Юрій.
В. 268. Вовк Василь, Лешко Юрій.
В. 270. Хитрень Сидор.
В. 271. Боґуш Йосиф, Вприжман Іван.
В. 273. Хома Дамян, Колодій Іван.
В. 275. Чаковський Францішок.
В. 277. Внук Прокіп.
В. 279. Чижовський Олекса.
В. 284. Ярема Степан, Ґусак Петро, Войтович Михайло.
В. 286. Тузінський Іван.
В. 290. Енґлянд Зофія, Яворська Анна, Чиховська Анна, Чачка Зофія.
В. 292. Стрихалюк Марія.
В. 296. Сидор Михайло.
В. 300. Козак Яким, Івасів Стефан, Каплун Роман, Козопас Семен, Мицик Михайло, Павлат Іван, Гедьо Михайло, Ґурський Михайло.
В. 303. Гуцул Лесь.
В. 304. Ільницький Григорій, Головка Юрій.
В. 307. Козьмчак Марія.
В. 308. Яріш Дмитро.
В. 312. Ґац Іван, Вересик Федько.
В. 316. Іваськевич Іван, Яремчук Стефан.
В. 317. Ґанчарук Гавриїл, Прийма Бартко.
В. 319. Бустрицький Олекса, Поляниця Марко, Шпак Стефан.
В. 323. Бісікірський Домінік, Литвин Іван, Вініцький Іван, Боровець Михайло, Фпль Дм.
В. 325. Смільчак Михайло.
В. 327. Ющишин Микита.
В. 328. Куницький Теодор.
В. 330. Білобровка Онуфрій.
В. 332. Зарецький Еміль.
В. 336. Піндур Стефан, Головатчук Василь.
В. 337. Ковальчук Мелянія.
В. 340. Лило Мирон.
В. 342. Іваницький Іван.
В. 343. Валях Ева.
В. 347. Пелехатий Стефан, Кшивий Петро, Морозович Василь, Іванішин Онуфрій, Гайдамака Анна, Ковалів Дмитро, Прокопів Текля Пелехата.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ ЛИСТИ.

В. 1. Поглод Іван.
В. 7. Фира Іван.
В. 20. Ґарбера Стефан.
В. 25. Мовчан Андрій.
В. 29. Коць Петро.
В. 31. Пупа Панько, Валко Василь (стар.).
В. 53. Годяк Йосиф.
В. 55. Патрош Арсеній.
В. 59. Бандрівчак Катерина II., Бандрівчак Андрій.
В. 64. Мандзюк Михайло, Вітт Юзеф.
В. 85. Лемчак Станислав
В. 99. Ґулька Пилип, Ґулька Павло.
В. 133. Гой Михайло.
В. 140. Дубинський Іван.
В. 141. Пачковський Франко, Скибинський Евгеній.
В. 150. Щорбан Николай.
В. 166. Гречко Іван.
В. 172. Данч Михайло.
В. 194. Горчота Іван.
В. 204. Юзефик Олекса.
В. 215. Ґуґлич Йосиф.
В. 225. Бартош Стефан, Василевич Тимоф.
В. 231. Моркван Стефан.
В. 237. Пудик Іван, Тимків Антін.
В. 239. Мазур Василь.
В. 253. Лишив Юрій.
В. 259. Ґруца Марія.
В. 317. Чернатович Ілія, Кіянка Василь, Матвій Карпо.
В. 323. Дідух Петро, Яраш Михаїл, Гасин Михайло, Добринський Петро.

ПОМЕРШІ ЧЛЕНИ.

В. 1. Капа Ігнатій.
В. 16. Шлянта Дионизій.
В. 62. Галабук Катерина.
В. 72. Петрочко Василь.
В. 99. Матвіїв Васько Іван.
В. 114. Малош Юрко.
В. 161. Адух Фелікс.
В. 208. Сос Франко.
В. 218. Бистрянський Атанас.
В. 224. Яцьо Михайло.
В. 318. Люблянецька Теодозія Кульбаба.

ЗІСТАВЛЕНЄ.

В місяцю маю 1913 р. було членів в Р. Н. Союзі	17.211
В місяцю червни 1913 р. приступило нових членів	449
В місяцю червни принято наново в члени Р. Н. Союза	53
В місяцю червни 1913 р. принято з переступними листами	32
Разом	17.745
В місяцю червни 1913 р. суспендовано за неплачене місячних вкладок	190
В місяцю червни 1913 р. вичеркнено за неплачене місячних вкладок	107
В місяцю червни 1913 р. взяло переступні листи	43
В місяцю червни померло	11
Разом	351

Число членів Р. Н. Союза з кінцем червня 1913 р. виносило 17.394.

В місяцю червни 1913 р. Р. Н. Союз побільшив ся о **183** членів.

УВАГА: Члени, оголошені в рекордовім справозданю яко суспендовані або вичеркнені за неплаченє місячних вкладок, коли хотять бути і на далї членами Р. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця до своїх відділів і вписатись наново, заплативши всі свої залеглости в відділї. Як сего не зроблять до кінця липня 1913 р., то в серпи 1913 р. мусять виповнити нові декларациї, єсли хотять бути членами, подібно, як кождий новий кандидат. Ті члени, котрі в місяцю червню 1913 р. взяли переступні листи, а ще досп не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу Р. Н. Союза в Америцї, мають се зробити в місяцю липню 1913 р., бо на другий місяць (в серпни) їх вичеркне ся уже з членів, а тоді вони можуть бути приняті до Р. Н. Союза тілько на підставі нових декларацій.

Дм. Капітула, гол. предс. Р. Н. Союза,
Мих. Угорчак, гол. рек. секр. Р. Н. С.

„ЗА ЩО?“

Він замислений сидів на ліжку, обхопивши руками коліна, і дивив ся склянними очима весь час у куток.

Вечоріло. Сонечко помалу спускалось за темний гай і кидало останнє золоте проміння, що заглядало в вікно, до нього в кімнату, й обливало собою його блїде обличе. Під очима в нього було синьо, синьо, аж чорно. Волосе на голові стирчало сюди й туди; воно в нього завсіди було таке: багацько разів пробував він привчити його лежати гладенько на голові: мочив його водою, купував ріжної пахучої „помади“ і тією помадою немилосерно напомаджував його, та нїчого не помагало: полежить трохи й знов стирчить. Ніс у нього був довгий і такий як у орла; вуси стирчали, так само як і волосе на голові. Великі вуха одставали геть од голови; на грудях і на спині були горби.

Довго сидів він так, аж поки сонечко зовсім не сховалось за темний гай і день замінила темна ніч. Тоді він підвів ся й почав ходити по кімнаті, — перше мовчки, а потім з його грудий вирвав ся тужний стогін: „за що?... чим я винен“?...

Він був писарем у Городській Управі в містечку М. Писарів там було багацько і всї ті товариші по службі не любили його. Вони давали йому всякі прізвища, що краяли на частки наболїлу його душу. Вони взивали його — „верблюженком“, „довговухим ішаком“ і иншими подібними іменами. Сьміяли ся з кождого його кроку, з кождого вчинку. Коли з нього сьміялись, він мовчав, але се мовчане ще більш додавало охоти товаришам дражнити його. І вони дражнили.

— Гей, Попхнутію Бобрисовичу!

Його звали Пафнутієм Борисовичем, але товариші перехрестили його у „Попхнутія Бобрисовича“ й завше сим іменем називали його. Він звик до нього й одкликав ся. Вже не гнївав ся...

— Попхнутію Бобрисовичу!

— Чого?

— Чи не твоїх то родичів гнали вчора поуз Управу? Багацько їх було і все двогорбі. Схожі на тебе здорово!...

І так повсяк час. Він мовчав. Вони ще дужче дражнили його.

Начальство знало, що він добрячий робітник, а теж не любило його.

При всякому випадку теж узивало його тими назвами, що приклали до нього товариші. Та не тільки товариші й начальство, — сьміяли ся з нього всї; хто тільки не хотїв, той і не сьміяв ся...

Сьогодня в Управі дужче ніж коли дражнили його. Допекли до того, що в нього терпець урвав ся і він їм щось прикре сказав. Що сказав він їм, він і сам не знав, бо гнїв його в ту мить охопив так дуже, що він був сам не свій. А вони ще гірше почали допікати його. Він утік від них до дому, не діждавши тієї години, як усі йдуть обідать. Коли він був уже в дверях, хтось гукнув до нього:

— Завтра тобі влетить од секретаря!

— „Нехай!“ — погадав він і хутко побіг до своєї хати. А гнїв його все більшав. Йому хотілось вернути в Управу й вилаяти всїх, хто з нього сьміяв ся, а начальству сказати, щоб шукали на його місце иншого кого. Та здержав себе, не пішов. А сльози просились наверх, він затримував їх; котрі-ж свавільно набігали на очи; ті він утирав. Він не хотїв, щоб люди бачили, як він плаче...

— Не треба! — гадав він, — а то тодї ще гірше допікатимуть...

Прудко біг до хати. Нічого не бачив. Перед його очима було тільки багато чогось сивого; все злило ся в одно, мовби то був густий-густий сивий туман. На когось наткнув ся...

— А! проклятий горбач! — крикнули на нього.

Він не почув. Мов божевільний біг до хати.

Все ходив по хаті. Спинив ся, підійшов до стола й засьвітив сьвітло. Сів знову на ліжко; знову обхопив коліна руками і так просидів цілу годину. Думки плутались у його голові... Було тяжко-тяжко.

— Ні, так не можна! — заговорив він у голос, — так більше не можна! Вони на се не мають права, бо я теж чоловік... я теж людина... така-ж, як і вони... Я скажу їм, що глузувати з себе не дозволю!... Так, так, — не дозволю!... Не послухають... Дражнитимуть ще гірше... За що?... за що?... Що я їм вчинив такого?... Боже!...

Він заридав. Довго пак він кріпив ся, не плакав, та тепер не вдержав ся!... Сльози покотили ся свавільно і... він їх не втирав; дав волю. Упав на ліжко і ридав, ридав голосно, довго. Згодом, трохи заспокоївшись, надів капелюха і, забувши погасити сьвітло, пішов з хати.

Вийшов на вулицю. Кілька хвилин стояв коло фіртки, а потім пішов праворуч.

Голову схилив він низько-низько, так що горб на спині був мало не вище голови. Здаля він був схожий не на людину, а на якусь купу. І купа та йшла, — ні, не йшла, а ніби котилась тихенько, котилась, сама не знаючи куди, мов би її гнав легенький вітрець. Але прислухавшись гаразд, можна було почути, як ся купа, чогось не перестаючи й на хвилину, питала когось тихеньким, палким шепотом: — „За що?... Чим я винен?... За що?...“

Постать шепотіла й котилась. Ось вона на площі; вийшла у сквер, сіла на лаву, що стояла під осокором, і почала дивитись крізь сітку віток на небо. А по небі поважно плив білолиций; зорі усьміхались яскравими, ясними очима і зоріли крізь гилля на ту постать, що сиділа на лаві під осокором.

Нещасливий глянув на місяць, на зорі, і йому здало ся, що й вони сьміють ся, глузують з нього. Щось підступило йому до горла, залоскотало, тріпнуло і йому зробилось так тяжко-тяжко! Покотили ся сльози, та він утер їх і, подивившись на місяць та на зорі, одвернув ся від них.

— Дивіть ся, дивіть ся і... — гукнув хтось, — верблюжа забралось туди, де люди походжають! Ха-ха-ха! „Чистим повітрєм подихать“ прийшло! Ха-ха-ха!

Він хутко підвів ся і, підійшовши до того хто сьміяв ся, несамовито крикнув:

— Прокляті ви!!

Та й побіг геть. Біг куди очи.

„Так не можна!... Годі!... Треба зробити сьому кінець! — гомонів він голосно. — Я не можу більше так жити. Не хочу! Не хочу я бути посьміховищем людям... Се паскудство!...“

Він опинив ся коло річки. Холодне, вохке повітрє освіжило його. Сів на кручу й почав зорити на річку.

А в річці тії було мов друге небо: срібний місяць і ясні зорі відбивались у ній. Навколо було тихо-тихо. Пахло травою. Десь не дуже далеко тьохкав соловейко. Було гарно. Ніби все пестило тебе, приголублювало, милувало. В душу вливалось якесь тепло — і від нього хотіло ся жити!...

А він сидів, дивив ся на все те, що було перед його очима, і нічого не бачив, нічого не почував. Гадав і гадав — і нічого не міг нагадати: думки переплітались і так переплутані спували ся в його голові швидко-швидко.

Мовчав. Почав давити собі голову: через хвилину залишив, не знав, що робити. Підвів ся й почав ходити і... знову сів і замислив ся. Глянув на річку й усьміхнув ся, але усьмішка його вийшла такою, наче в ту мить, коли він засьміяв ся, щось страшенно заболїло в нього.

Там буде гарно! — заговорив він у голос: — Там нікому сьміятись!... Риби? Ні, вони не будуть глузувати наді мною... їм однаково, чи вродливий чоловік попаде їм на снїданок, чи така почвара, як я... горбач... Почвара... А хто винен, що я почвара? Я винен?... Ні!... я не винен, — винен той, хто сотворив мене почварою... Так! туди... Там буде добре... Лежати там, на днї... спокійно...

І знов замислив ся. Завмер. Мовби був неживий.

Поуз його йшло дві людини; вони були під чаркою. Порівнявши ся з ним, один, показуючи на нього рукою, промовив другому:

— Іване, та се-ж наш ішак довговухий! Ха-ха-ха! Давай його скупаєм!

— Давай!

Вони хотїли його взяти на руки.

— Геть, мерзені! Я не дозволю! Не маєте права!... Мов божевільний підскочив він і штовхнув якогось з тих двох так, що він покотив ся.

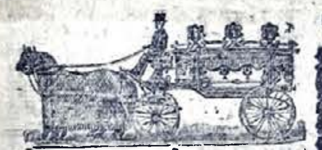
— Ах ти паскудо верблюжа! Ішак довговухий! — лаяв ся другий.

А він уже був на містку, що вів через річку. Упер ся головою в більце й ридав. Потім підвів ся, глянув у гору і ридаючи промовляв:

— Боже! за що? за що всї глузують наді мною? чого? Що я їм зробив поганого?... Ну, нехай вже люди, нехай вони... а... Ти, Господи милосерний!... За що Ти глузуєш наді мною?... На що Ти зробив мене такою почварою? Для чого? Щоб було з кого глузувати... Так ні! Я сього не хочу! Не дозволю більш нікому!...

Обірвав мову і... сховав на віки своє горе в річцї.

Кость Гай-Шкода.

доводять баб до істерії, до галюцінацій, до того, що їдять землю та морять ся голодом. А сему бідоласї не богато треба, щоб зовсім збити його з пантелику. Припускаю, що єзуїт наговорив йому всякої всячини і ще й покуту завдав за те, що служить у жида.

На тім розмова урвала ся. Евгеній засів до своєї роботи. Він вибирав ся на кілька день із дому; треба було дещо зреферувати, дати диспозиції конціпієнтови і писарям.

О пятій на подвірє заїхав фіякер. Евгеній був у своїм покою і кінчив пакувати ся. Застукано в двері і війшов Баран.

— Прошу пана меценаса, фіякер заїхав.

— Хто їде?

— Берко... рудий Берко, той, що з паном конціпієнтом все їздить.

— Добре, добре. Ну, а коні чорні?

Евгеній усьміхаючись зирнув на него, але Баран дивив ся на него поважно, якось суворо і мовчав.

— Слухайте, пане Баране, — мовив Евгеній. — Ну, скажіть по щирости, по що ви питали мене про чвірку і про чорних коний?

Баран уперто вдивляв ся в його лице, немов би хотів там вичитати щось таємне, а потім озир-

нувши ся поза себе промовив майже пошепки, зо страхом:

— То ще не настав час?

— Який час?

— Що ви маєте їздити по краю чвіркою чорних коний.

— Я? Щож я маґнат який?

— Е, що там маґнат! — згірдно мовив Баран. — Чвіркою чорних коний... Їздити по краю і збирати народ... І накладати свою печать на тих, хто увірить у вас...

Він говорив ті слова звільна, з притиском, немов повторяв вивчене на память.

— Що се ви говорите? — дивував ся Евгеній.

— Пан ліпше знають, що я говорю, — мовив Баран не зводячи з него очий.

— Та по що би я мав те все робити?

— Пан ліпше знають.

— Але за когож ви вважаєте мене, Баране?

— За того, ким пан є на правду.

— А хтож я такий?

— Баран перехрестив ся і видимо збираючи ся з усею силою свого духа сказав твердо:

— Антихрист.

У Евгенія похололо в серці — не від сего

— Балакали щось, але не дуже довго.

— Ну, ну!

— Маршалок вийшов, а по якімсь часї адвокат вибіг що духу і довго балакав щось у міськім саду з якоюсь панею. Я дивив ся крізь шпару в паркані, але розмови не міг чути.

— Що то за пані?

— Якось не міг пізнати. Так щось на Стальського жінку подібна.

— Стальського жінка? Плакала перед ним?

— Ні, не видно було. Говорили живо, далї вона встала нїби загнївана і пішла не прощаючи ся з ним.

— Гм! Гм! Ну, і він поїхав?

— Поїхав о пятій на термін до Гумниск. У канцелярії казав, що буде ночувати у отця Зварича, а з поворотом буде в Буркотині.

— Ага! Ну, ну. А що ще чувати?

— Та нїчого.

— Не був нїхто у вас?

— Був пан Шварц.

— Хто? Пан — —

— Пан Шварц. Той, що з суду нагнали.

— А він чого хотів?

— Питав за вами.

— За мною?

— Так. Питав, чи буваєте часом у нашого адвоката.

— А ви що сказали?

— Я сказав, що нї.

— А по що йому треба се знати?

— Не знаю.

— А про адвоката не питав нїчого?

— Та питав. Чи богато людий до него приходить? Чи він ночує дома, чи пізно приходить у ночи? Чи бувають у него які дівчата? Чи приймає гостий?

— Треба пильнувати ся того панича. Як буде вас ще що розпитувати, на все кажіть: не знаю, не бачив, не чув.

— Він казав, що розвідує се все не для себе, а для пана старости.

— Що? — аж скрикнув Ваґман, схопив ся з крісла і почав ходити по тісним покою. Потім зупиняючись перед бюрком мовив немов сам до себе:

— То байки. Найлїпше не боятн ся їх.

І обертаючи ся до Барана він дав йому кільканацять центів і мовив:

— Не бійте ся нїчого. Він тілько страшить вас. Ані староста, ані Шварц не зробить вам ні-

марка, де був тілько один стіл і два ліжка. Стальський сидів тут сам один, пючи пиво.

— Сїдай. Що будеш пити? Пиво, чи горївку?

— Е, або то я пан, аби пив пиво? По чім менї пити пиво? Я простий чоловік, випю горївки.

— Пане Елькуно, прошу дати кватирку, але доброї, чистої житної, з анижем.

Баран сидів понуривши голову.

— Чого зажурив ся? — питав його Стальський.

— Ет, пане, кождий має свого червяка, що його гризе.

— Залий бестіяльного! — мовив Стальський ставлячи перед ним горївку і наливаючи чарку.

Баран випив.

— Ось солений рожок, закуси.

Баран розломав рожок і почав звільна хрупати його.

— Ти гнїваєш ся на мене, Бараме?

— Я на пана? А за що?

— Ну, то добре, що не гнїваєш ся. А що ваш пан адвокат?

— Виїхав сьогоднї. До Гумниск на терміни.

— Так? А то що таке? Доси не їздив, а тепер нараз...

— І мене се здивувало. Знають пан... Пан

говорили, що знають його змалку. Як пан думають, самовитий він чоловік, чи нї?

— А то як ти думаєш?

— Та я ходив до сповіди до ксьондза єзуїта. А ксьондз єзуїт питають мене, де я служу. А я кажу, що у Ваґмана за сторожа. А ксьондз далї: а хто там живе в тім домі? А я повідаю: ті й ті. Отже як ксьондз єзуїт не всяде на мене! То не досить, що служу у такого Жида, що гірший від Юди Скаріотського, ще й услугую такому адвокатови, що є правдивий Антихрист, що хоче перевернути весь порядок на сьвітї. То я подумав собі: спитаю пана офіціяла, може пан знають.

— Щож, небоже Бараме, — ксьондз єзуїт певно на тім лїпше знає ся, ніж я. Се так. Ще перед кількома днями я може був би сьміяв ся з того. Але тепер...

— Що, ви також переконали ся? — спішно, пошепки спитав Баран.

— Переконав ся — не переконав ся, але хотів би переконати ся і на се потребую твоєї помочи.

— Ну, що, що?

— Бачиш, запросив я його вчора вечером на свою біду до себе до дому. І щож ти скажеш, прийшов і від разу збаламутив менї жінку.

чить ся з болю і жалю за минулим. Вона закриває перспективи, відбирає ясність, оживлює сумнїви та знеохоту.

Евгенію здаєть ся, що її головне жерело в його серці. Так добре відповідає весь сей сїрий, мокрий, тісний та холодний кругозір настроєви його душі.

Звільна котить ся бричка по ослизлій дорозї. Мірно киваєть ся рудий Берко на козлї. Він не дуже то поганяє своїх коненят, бо вже недалеко до Бабинець, а в Бабинцях нічліг. Звільна похитуєть ся в бричцї Евгеній, накинувши на себе дорожну бунду з капузою. Перед ним і довкола него все застелено мрякою, тільки де-де просунуть ся поуз него придорожні верби, що в мряцї і в вечірній сутїни виглядають як великі стоги сїна; листє ще не пообпадало з них, але висить недвижно і мов обліплене густою мрякою. А далї поза вербами нїчого не видно. Пеле пусте, далекі ліси щезли. Думка не хоче летїти в далечінь і вертаєть ся наче втомлена пташка до гнїзда.

А в тім гнїздї пусто, холодно! Вилетїла з него золота пташка, вилетїла і не верне нїколи.

Тілько тепер, серед безлюдного поля, серед сего сумовитого краєвиду Евгеній почуває, що повна сьвідомість і застанова вертаєть ся йому.

Тілько тепер він пізнає, що все те, що він робив перед від'їздом, робив механїчно, майже безтямно. Він ходив і обідав, розмовляв, писав, сьміяв ся мов сам не свій, половиною своєї душі, коли тимчасом друга лежала мов оглушена важким ударом. Тілько тепер вона починає прокидати ся. І Евгеній починає розуміти, що він отсе сьогоднї перебув якийсь важний, рішучий момент, перейшов крізіс важкої хороби, в якій по довгих болях наступив пароксізм, потім глухе знесиленє, а потім — не знати, чи піде виздоровленє, чи смерть.

Але Евгеній чує себе поки що досить далеким від смерти і в міру як над вечір небо насуваєть ся чим раз тяжшими хмарами і вся країна чим раз більше затемнюєть ся, в його душі робить ся чим раз яснїйше, думка чим раз свобіднїйше розвиває крила.

Який широкий круг чутя перебув він сьогоднї і з якою шаленою скорістю! Адже-ж тепер він чув себе так само далеким від тої хвилї, коли проливав сльози над долею Реґіни, як і від тої, коли під впливом розмови з маршалком, зневірений у своє дїло і в свій народ, готов був кинути все, віддати все для неї. Тепер йому майже не хоче ся вірити, щоб се все було правда, щоб досить було

— Ну, чую, що пан меценас самі їдуть...

— Так що з того?

Баран вибалушив на него свої очи з виразом тупого нерозуміня. Евгеній лагідно поплескав його по плечи.

— Ні, ні, пане Баране, мені проте байдуже, чи коні чорні, чи білі, аби тілько добре бігли і аби бричка була добра. Прошу вас, ідіть і замовте і зробіть усе, як треба.

Баран вийшов усе ще похитуючи головою, мов сам собі не вірячи.

— Що се з ним? — питав Евгеній концipiєнта.

— Не розумію.

— Видно, в його голові щось засіло. Він натякає на щось, а не хоче сказати.

— Я заходив до него пару разів до його хати, — все клячить перед образом і молить ся. І очи в него мов заплакані.

— Чи не ходить він на ту єзуїтську місію? — запитав Евгеній.

— Розуміє ся, що ходить. Здаєть ся, минувшої суботи сповідав ся перед єзуїтом. А підчас одного казаня дістав нападу епілепсії — на фіякрі його привезли.

— Доведуть хлопа до божевіля, от що! І так

слова, а від того виразу божевільної певности, який було видно в Барановім лиці.

— Алеж Баране, бійте ся Бога, що вам приснило ся! — мовив він лагідно. — Я хрещений чоловік такий як і ви. Відки мені до Антихриста?

— І Антихрист має бути хрещений, тілько фальшивим хрестом.

— Але відки ви се знаєте, що се власне я?

— Знаю, відки знаю.

— Ні, не може бути, щоб ви се самі виссали з пальця.

— Певно, що ні.

— Значить, вам наговорив хтось.

— Наговорив чи не наговорив... А сказав такий, що мусить се знати.

— Ну, хто такий? Скажіть, не бійте ся. Я не скажу нікому.

— Не скажете? Ану, закленіть ся Божим імям.

— Їй Богу, не скажу.

— Ну, так знайте. Отець місіян мені сказав, — прошептав Баран із виразом великого страху на лиці.

Евгенію досить було не до сьміху, але почувши сей Баранів секрет не міг зупинити себе, щоб не зареготати ся.

XXVIII.

Вечером того самого дня Баран стояв близько дверий Вагманової спальні держачи капелюх у руці. Вагман сидів на простім деревянім кріслі край старого бюрка, купленого десь на ліцитації і покованого зелізними штабами. Кождий сторож його каменниць був обовязаний що найменше раз на тиждень здавати йому реляцію з усего, що діяло ся в домі, що чув і бачив. Се була його поліція.

— То кажете, „з Буркотина хлопи? — допитував Вагман у Барана. — Напевно з Буркотина?

— Та напевно. Я говорив з ними, як вийшли від адвоката.

— Ну, і щож казали?

— Клали нашого адвоката. Казали: видно пан підкупив його, бо хоче запропастити їх справу. Казали, що відобрали свою справу від него.

— Оваа! Оваа! — цмокнув Вагман. — Ну, і що далі?

— А нині рано сам маршалок був.

— Що?

— Сам маршалок. Чайкою заїхав. До адвоката ходив на гору.

— Оваа! — скрикнув Вагман [illegible].

чого. Кажіть: не знаю, не моя річ — тай по всьому.

З тим і вийшов Баран від Вагмана. Він так привик говорити свойому господареви всю правду, ще тепер почував правдиву тривогу сумління затаївши перед ним найважнійшу подію минувшого тижня, свою сповідь у отця місіонаря і одержану від него звістку, що адвокат, який жиє під одним дахом із ним, се Антихрист у власній особі, що він незабаром почне збирати нарід і печатати всїх своєю печаткою і всї попечатані пропадуть на віки. Ся звістка страшенно мучила його. Він майже що ночи в часї молитви діставав нападів епілепсії, а в полудне від дванайцятої до першої „мусів" відбути варту перед адвокатовими вікнами. В його хорій голові чим раз більше утверджувала ся думка, що він мусить пильнувати сего ворога Христової віри, мусить в пору остерегти перед ним людий. Але про все те говорити Вагманови він не важив ся — адже Вагман невірний жид, готов висьміяти, а може навіть нагнати його зі служби. Нинішне поводжене адвоката, коли він виявив йому своє підозріне, не розвіяло його певности, а сьміх адвоката при згадці про отця „місіонаря" видав ся Баранови

якимсь страшним, пекельним сьміхом і пронив його морозом.

— Так і є! Се несамовитий чоловік! Не даром мене при нім так щось за серце стискає. І запах якийсь від него йде — зовсім як сірка. І очи у него — — Треба пильнувати його! Баране, не дай ся!

І чуючи в кишені кільканадцять центів він зайшов до шинку, щоб випити на відвагу. Горілка прогонює погані думки.

В шинку було кілька гостий — міщан і міщанок, що сиділи за столом поючи пиво з гальб і голосно розмовляючи. Баран підійшов до шинкасу і велів дати собі чарку горівки. Поки він пив її, з сусідної комнати виглянув Стальский.

— А, Баране! — гукнув він. — Добрий вечір!

— Дай Боже здоровля пану! — відповів Баран, обтираючи вуси від горівки.

— Ходи но сюди, щось маю тобі сказати!

— Е, що там казати. Найліпше, як би пан казали от шинкареви дати ще одну шнапатирку.

— Ну, а ти що думаєш, не скажу? Ходи сюди!

Баран увійшов до сусідного тісного зака-

— Як то збламутив?

— Та так, що я сам не розумію. І слова до неї не мовив, тілько подивив ся — і жінка здуріла. Вона ніч не спала, а все ходить по покою і говорить нібн сама до себе, нібн до него. Тілько й чути: „Слухай, Гено", та „Слухай, Гено". Що вже я уговорював, щоб ішла спати — де там! Ходить як одуріла.

— Господи! — з переляком крикнув Баран. — Адже-ж очевидно нечиста сила.

— Та бою ся, чи не очарував він її так, як то знаєш, буває, що жінка втікає від чоловіка, біжить за ним, забуває сором і все.

— Очарував! Очарував! — шептав Баран киваючи головою.

— Кажеш: очарував? Хиба ти знаєш щось?

— А вже-ж знаю. Адже сьогодня перед полуднем розмовляли обоє отут у саду.

— В саду? Прилюдно?

— Ну, в саду було майже пусто. Я дивив ся крізь шпару в паркані. Поговорили і розійшли ся.

— А вона до него до покою не ходила?

— Ні.

— Слухай, Баране! Ось тобі від мене маленький завдаток (і Стальский втиснув йому в долоню срібного ринського), допоможи мені в тій

справі. Як ще раз зійдуть ся — чи в день чи в ночи, у себе чи де — дай мені знати. Я тобі віддячу ся.

— Та добре, — мовив Баран ховаючи гроші.

— Але нікому не кажи, що я просив тебе!

— Розумію, розумію.

— А як що до чого, то скоч до мене до канцелярії, а як мене там нема, то до дому, по дорозі заглянь сюди. Я конче бажав би захопити їх разом.

— О, захопите, захопите! Вже як він старший над чортами, то над жінками тим більшу має міць. Адже жінка — чортівське насіне, то й сама липне до такого. О, будьте певні, я вам допоможу зазнати того смаку, якого я й сам зазнав. Ваше здоровле, пане!

XXIX.

Ходить осінь по долині і снує свої сїти. Обснувала димами гори, заповнила мрякою яри, потягла ся сірою курявою за течією рік і потоків, вішаєть ся по гиляках дерев, суне туманами по шляхах, облягає цілими таборами села, досягає бовдурами до неба. Під її дотиком тихнуть голоси, сьпіви та викрики, жовкне листє, стулюють ся чашки немногих запізнених квіток і серце кор-

одного її слова, і він у сій хвилї був би може лагодив ся в далеку дорогу, кудись на край сьвіта. Йому робить ся страшно, як чоловікови, що в снї ходив по ґзимсї височенної вежі, а потім на яві з жахом глядить на той ґзимс і при самім його виді з безпечного низу почуває заворот голови.

Він у отсїй хвилї почуває вдячність для Реґіни, що не використала сю хвилю його слабости, як була-б зробила всяка инша на її місцї. Для чого вона се зробила? Які льоґічні чи чутеві причини довели її до такого наглого, різкого розриву з ним, сего він не береть ся виясьнювати, се якось навіть не підпадає під його увагу. Перед ним тілько мелькає її бліде лице, її досить негарно отворені уста, з яких вилїтають остатні слова, її гордий рух, що не дуже то припадає до її зломаної постаті. І все те хоч не перестає боліти Евгенія, але болить не тим острим болем, що в першій хвилї, а якось тихо, одностайно, як затулена рана, що починає гоїти ся. Евгеній пильно вдивляє ся в придорожну березу, покриту жовтим, а декуди пурпурово-червоним листєм, що обтяжене краплинами мряки облїтає звільна, ненастанно. Коли ся береза почуває який біль при обпаданю сего листя, то се мабуть буде біль подібний до того, який він почуває тепер. І в його души вже

За $1.00 тижнево

можете купити сей

$35.00 байсікел за $29.50.

Сей сильної будови байсікел є зроблений з найліпшого матеріялу, колеса мають 28 цалів в проміри а зроблені з найліпшого сталевого дроту і заосмотрені патентованими пневматиками з найліпшої ґуми. Всі части байсікля суть грубо нікльовані. Гамулець найліпшої якости. Жіночі байсіклї суть в тій самій ціні, що і мужеські. Пишіть по інформації і катальоґи. 26 –

H. HOFFMAN & CO.,
237 East 12th Street, (Dept. G.) NEW YORK, N. Y.

Одинокий руський адвокат на цілу Америку

Доктор прав

ЮЛЇЯН ЧУПКА

полагоджує всї справи американські. Повеже др. Ю. Чупка був адвокатом в Галичині, длятого полагодить Вам найліпше всї справи процесові, спадкові і військові в Галичині, спорядить повновласти, контракти і всї правні документи і перепровадить інтабуляції. Адреса:

Dr. JULIAN CZUPKA,
P.O 372. 3 N Main St., Wilkes Barre, Pa
Luzerne Co.

ПРЕЗЕНТА:

Фонограф, мужеську або дамську годинку кишенкову прекрасно різблену і добре золочену, гармонія або машина до писаня.

Залучіть 2-цент. марку на інформацію.
ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO, Dep. A26, 115 E. 7 St., New York, N. Y.

Родимці! Читайте і другим скажіть!

Руський музикант достарчає музики на балї, представленя, концерти, пікніки і весїля.

Dmytro Melnyk
338 E. 9th St., (Room 14)
NEW YORK, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ КРУЖКІВ.

Принимаю замовленя на народні, українські і иншого рода костюми та потрібні прибори характеризаторські як перуки, волося, шмінки і т. н. по дуже приступних цінах. Хто хотїв би випожичити сї потрібні річи до театральних представлень най лить прислати замовленє що найменше на 8 днїв перед представленєм на слїдуючу адресу:

MRS. E. UHORCHAK,
66 Sussex Str., Jersey City, N. J.

Слухайте панове! Не дайте себе визискувати! Чи знаєте про те, що шифкарти подешевіли? Хто їде до краю, сей нехай не платить більше як 25 дол. за шифкарту! Тільки належить ся! Тільки ми беремо! Експресові пароходи! Пишіть тільки до нас! Довідаєте ся правду!!!

25 ДОЛЯРІВ ШИФКАРТА ДО КРАЮ

Осібні каюти! Домовий харч! Даємо нічліг! Відставляємо пакунки! Вирабляємо вільний переїзд через границю! Шукаємо за костумерами аби їх вдоволити а не визискувати! Переконайте ся! Шліть завдаток 3.00 дол. до повнешої ціни або напишіть по інформації.

$25 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ $25 дол.

AMERICA EUROPE CO., 109 Greenwich St., New York.

27— Число телефону 4518 Rector.

А хто хоче тільки за 5 долярів поїхати до краю на найлїпших шифах, нехай напише на адресу: AMERICA EUROPE CO, 109 Greenwich Str., New York.

ТІЛЬКО ДЛЯ МУЖЧИН.

До моїх Краянів!

Вас і Ваших приятелїв сердечно запрошує ся відвідати мою безплатну ґалерію науки 461 Sixth Ave., near 28th Str., New York, N. Y., де я маю артистичну скульптурну виставу, викінчену славними українськими артистами, показуючу ріжні органи тіла в станї здоровля і недуги. Ви можете тут поперестудіювати походжене і розвій людської раси від колиски аж до могили і побачити в дійсности цікаві вибрики природи, як рівнож ріжні виродженя.

Одна година, посьвячена на оглядане сеї ґрупи дивних українських моделїв, позістане дорогоцінним споминном на цїле житє.

Ви можете також перестудіювати наслїдки недуги і гріху, представлені на моделях натурального розміру. Експерт-Українець є завсїгди до услуг дати об сенене на кожде питане. Ґалерія отворена що дня, не виключаючи недїль і сьвят, від 8-мої рано до півночи.

Вступ безплатний.

461 Sixth Avenue, near 28th Street, NEW YORK, N. Y. 24—

Великий сильний далековид.

Отсим власне великим і сильним далековидом можете видїти всї віддалені від вас річи так, як би вони були перед вами. Можете видїти місяць і декотрі звізди, на котрих є живучі сотворіня. Попередна ціна того далековиду $5.00, тепер однак випродуємо по 67 центів. 28 —

A. SOKOLIC,
22 POST AVE., NEW YORK

Проч з бритвами!

Наш порошок усуває сейчас волосє з твари, бороди і де би не було, без жадного болю, не лишаючи жадних слїдів по собі. Висилаємо пачку того порошку за 1 долир, пробні дози за 50 центів. Пришліть 1 долир через моней ордер або в реджістрованім листї або почтовими марками, а ми сейчас вишлемо порошок з поясненєм, як його уживати. 27—

Адреса:

Dr. BELLIN'S CO.,
55 DELANCY ST., NEW YORK.

Потреба аґентів.

$2 МІСЯЧНО

Продаємо говорячі машини Victor і ґрамофони Columbia до всіх частий Злуч. Стейтів і Канади на легкі сплати по 2 дол. місячно. Ґарантуємо ваші машини на 5 літ.

Пишіть до нас по катальоґ машин і рекордів, а ми Вам пішлемо даром.

SAUL BIRNS
117 Second Ave., Dep. 1. New York N. Y.

---

500 долярів нагороди.

дамо кождому, хто нам докаже, що при уживаню мого ново-винайденого средства т. зв. „ANTIGER-MINE" не виросте буйне волосє, борода або вуси.

Наколи Вам до сеї пори нічого не помогло, то не відкладайте а попробуйте ще мого нового, чудового средства.

Ціна сего средства тільки 2 доляри. За успіх ґарантуємо. Письма і гроші посилайте до: 27 —

UNION MEDICINE CO.
531 Tremont Ave., New York, N. Y.

ДАЮ ПОРАДИ ДАРОМ

робітникам і всїм другим, котрі в стали покалїчені або убиті при роботї або при иншій способности.

Правна порада в найтяжших справах. Заступаю у всїх цивільних і кримінальних справах у всїх судах,

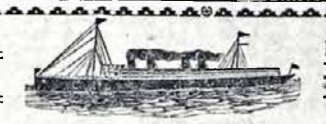
JACOB NICHTHAUSER, Attorney at Law
132 Nassau St., Room 422, New York, N. Y.
Telephone Beekman 5480 26 –

ДЕШЕВІ ШИФКАРТИ

до старого краю пасажирам, при нетрудній роботї. Білети желїзничі до всїх міст Америки

26 – **Jacobs Agency,**
38 CANAL STR., NEW YORK, N. Y.

ПОЗІР! ПОЗІР!

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1899

Перший і одинокий руський банкир в стейтї Конектикут, що зложив $10.000 кавциї в стейтовій касї в Гартфорд

ГАВРИЇЛ ДЗЯДИК

Провадить канцелярію адвокатсько нотаріяльну.
Посилає гроші і продає шифкарти до всїх частий сьвіта на найлучші кораблї.

Асекурує на житє, здоровлє, від огня, крадежий, вломань і нещасливих випадків. — Продаю і купую реальности.

Офіс: 130 Main Str. — Мешкане: 159 Caroline Str.
DERBY, CONN. — Телефон. сполучен-. 26 –

Девятиродні матичні

МОДРОВІ КРОПЛІ

Лічуть всякі болї матичні і жолудка. Успокоюють біль, додають апетиту і взміцняють цїлий орґанізм.

Ціна 25 центів.
4 фляшочки почтою $1.20,

ЖИВОКОСТ

LINIMENT.

Уважайте на правдивість.

Є то найлїпший лік на усунене болїв в крижах і на ломане в костях, опухлину, корчі і ревматичні болї.

Ціна 25 центів.
4 фляшочки почтою $1.25.

Можна дістати в словенській аптиці і у агентів — Пишіть до фабрики. Опис Модрових Кроплїв і инших ліків пішлемо кождому безплатно.

Адреса:

PREBOL'S PHARMACY,
Руська Аптика, 26 – 29
156 PASSAIC ST., PASSAIC, N. J.

Всегда готовий до уживаня

Не потребуєте розпалювати огня, если прийдете пізно до дому або если вчасно встаєте, маючи у себе

New Perfection Oil Cook-stove

Лишень черкніть сїрник, приложіть його до кнота а будете мати огонь вистарчаючий до вареня всего, без надмірного огріваня Вашої кухнї.

Без вугля і дров.
Без смітя і попелу.

The New Perfection є зроблений з 1, 2, 3 і 4 палениками. Автоматичний прилад вказує скілько нафти находить ся в резервоарі.

Standard Oil Company
Paterson (New Jersey) Trenton
Jersey City NEWARK Camden

R. J. Glick Агент асекурацийний від огня.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

Російсько-Американська Лїнія

Найдогіднїйша корабельна лїнія поміж Росією і Америкою, удержуюча найбільші, найгарнїйші і найскорші російські почтові нові двошрубові кораблї, як:

»РОСІЯ« 16.000 тон, »КУРСК« 13.500 тон, »ЦАР« 13.000 тон.

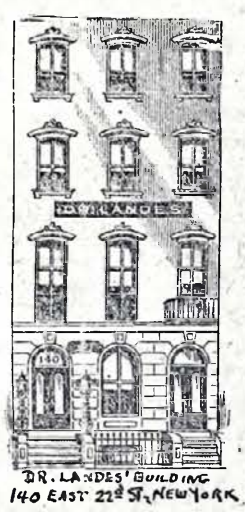
До Ротердаму 9 днїв, До Лїбави 11 днїв (без пересїданя)

$31.00 — III кляса — $33.00
$45.00 — II кляса — $50.00
$65.00 — I кляса — $75.00

ВІДЇЗД КОЖДОЇ ДРУГОЇ СУБОТИ.

Звертайтесь по інформації до наших агентів або до генерального заступника:

A. E. JOHNSON & CO.
27 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

DR. LANDES' BUILDING
140 EAST 22nd ST., NEW YORK

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи стратили Ви терпінє, яке мали з причини Вашої недуги?

День за днем, тождень за тижнем, місяць за місяцем, рік за роком, занимаюсь лїченєм хорих людий. Представте собі, скілько хорих я уже вилїчив а кілько хорим я украсив житє. Коли Вам житє надоїло через пробоване так званих ліків і відчуваєте, що в Вами все гірше, в такім разї сейчас звернїть ся до старого опитного специялїста, яким є

Dr. LEONARD LANDES,
140 E. 22nd St., New York, N. Y.

Він дасть Вам даром пораду, що Вам робити, щоби спасти житє і обнеснить Вам недугу. Лїчу уже 20 літ з найлїпшим результатом всї недуги як безсилє, затроєнє крови, гемороїди, біль жолудка, серця, легких, печінки, почок і т. п. Для недуг полових і нервових маю більші знані електричні апарати і Х-лучі, за помочию котрих переглядаємо Ваші внутрішні органи. Не кождий доктор має ті апарати, длятого що суть дорогі. Хемічне розслїджуванє мочи. Не відкладайте до завтра, а сейчас приходїть до знаного лїкаря: 27—

Dr. L. Landes,
140 East 22nd St., New York, N. Y.,
betw. 3rd & Lexington Ave.

Приймає ть ся хорих в годинах: від 10 ої рано до 8 ої вечер, а в недїлї від 10 ої рано до 4 ої попол. — Поради даром.

ЛІЧУ МУЩИН АЖ ДО ЦІЛКОВИТОГО ЇХ ВИЗДОРОВЛЕНЯ.

Моя кільканайцять лїтна практика є до Вашої розпорядимости. Лїчу укриті недуги, як утрата живoтности, розширене жил, заражене крови, утрату крови, висушене пропунлину, гемороїди, як і слабости міхура і нирок. Сї недуги лїчу стало і по умірких цінах.

Порада даром. Прийдїть відвідати мій анатомічний музей і приглянтесь там чоловікови здоровому і хорому. Вступ вільний. Памятайте, що я лїчу щоб вилїчити і то в коротшім часї як другі.

Dr. WARD,
417 Sixth Ave., New York
(між 25 а 26 ул.)
Години: від 9 р. до 8 веч.; недїля: від 10 р. до 2 поп.

РУСЬКА КОЛЬОНІЯ!

Не заблудить той, котрий осїдлить ся ще тепер в нашій околици, близько великих міст. Много фабрик, великий маркет для фармера, мила околиця. Ціна фарм низша як на заходї, позаяк купуєте фарми впрост від властителя. – 28

JULIAN RAYMOND
Box 550, Fort Edward, N. Y.

ПРОЧ ЗІ СМУТКОМ!

Веселу забаву буде мати той, хто спровадить собі наш красний ҐРАМОФОН. Даємо на сплату по 10 цнт. денно.

Если зобовяжете ся платити 10 ц. денно, то пішлемо Вам на кредит дуже гарний ҐРАМОФОН ПЛИТОВИЙ враз з 16 рекордами (32 кусники) всїляких піесень, вальців, польок, мазурів, маршів і т. д. які собі самі виберете. Доброту наших ґрамофонів ґарантуємо кождому на письмі. **МАЄМО НОВІ СПЕЦІЯЛЬНІ РЕКОРДИ РУСЬКІ**, як також **КОЛЯДИ І МУЗИКИ НА РІЗДВО:** Пишіть сейчас по катальоґи і інформації, залучаючи марки на пересилку до.

LIBERTY COMMERCIAL CO., 233 E. 14 St., New York, N. Y.

ПОДЯКА ДЛЯ LIBERTY COMMERCIAL CO.

Поважані Панове!

Ґрамофон враз з рекордами я отримав і дуже менї подобав ся. Жичу Вам з цїлого серця, абисьте як найбільше тих ґрамофонів продали, бо то суть найлїпші і найгарнїйші, які я видїв. Щиро жичливий костумер

J. KWOLEK, 99-8 St., Pittsburgh, Pa.

Русини Пітсбурґа!

Чи Ви знаєте

що гроші, то сила?

Старайте ся півнати та пічніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розї вулиць

Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші **церковні, братські, сирітські** і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ, на найлїпші лїнії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсї.

German Savings & Deposit Bank
cor. 14th & Carson Sts.,
South Side Pittsburgh, Pa.

И. Е. Гот, през, А. П. Міллер, кас.
Ол. Бучак, уряд. банк.

ЯК РАЗ ТЕПЕР ПОРА.

C161

Родимцї! Хто з Вас не бачив ще прекрасного міста Мілвіл, а передівсїм першої руської кольонії, находячої ся коло сего міста, нехай чим дуж поспішає. Як раз тепер на се найгарнїйша пора. Там власними очима зможете переконати ся та оглянути сї плодовиті сторони, прозірити плодючість землї та налюбувати ся прегарною околицею. Побачите, що на наших землях росте усе, чого лиш душа забагне: від звичайної бульби та бураків, до найвибагливійшої та найнїжнїйшої ярини, удаючої ся лишень на землях першої якости.

Руська кольонія коло міста Мілвіл є вже готова. До сеї пори ми розпродали уже повних пять секцій поміж наших Родимців, а тепер розпарцелювалисьмо нових кілька тисяч акрів, межуючих з самим Мілвіл, при електричній желїзници, що лучить наше місточко з повітовим містом Бріджтон.

Копанє бараболь на фармі в сусїдстві Бріджтон.

Користайте з гарної весни, та приїжджайте оглянути землю, а ми ручимо Вам за се, що вона вам подобає ся. Бо ще не було такого випадку, щоб той, хто раз побачив наші землї, не купив собі хоть малий надїл.

Та і дбайливість про будучність Ваших діточок повинна Вас приневолити купити у нас землю. Бо і яке-ж вихованє зможете дати Вашим діточкам в майнї або десь в глухім, забутім кутї? А у нас маєте школи на місци, від найнизших, до найвисших научних заведень. А для Вас усюди повно гарної і постійної роботи, бо кругами повно всїляких фабрик.

НАПРИКІНЦИ ЗВЕРТАЄМО УВАГУ УСЇХ, ЩО НАШ ДОТЕПЕРІШНИЙ ОФІС ПОКАЗАВ СЯ ЗА ТІСНИЙ І МИ МУСЇЛИ ПЕРЕНЕСТИ СЯ ДО ДРУГОГО. НОВИЙ НАШ ОФІС НАХОДИТЬ СЯ В ТІМ САМІМ БУДИНКУ І НА ТІМ САМІМ ПОВЕРСЇ ЩО І СТАРИЙ. ЛИШ ЧИСЛО КІМНАТИ ЗМІНЕНО. ЧИСЛО КІМНАТИ НАШОГО СТАРОГО ОФІСУ БУЛО 441 А НОВИЙ ОФІС НАХОДИТЬ СЯ ПІД ЧИСЛОМ 476 І 478.

Родимцї! Хто йно з Вас думає про закупно землї, то нехай не відкладає, лише най чим скорше приїзджає. Нехай не дасть ся перебічи другим. Наколи приїдете, то о всїм дізнаєте ся від тих, що вже замешкали в Мілвіл. Перед приїздом просимо нас повідомити на понизшу адресу.

Пишіть по руськи, бо в нашім бюрі занимають уряди Русини.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
476—478 DREXEL BUILDING, 5th and Chestnut Streets, PHILADELPHIA, PA.

ЖІНКИ! Учіть ся акушерії в нашій школї або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся независимими. Старанна наука; по її скінченю видаємо диплом. Лїчимо всїлякі хороби женщин і дїтий. Адресуйте:

Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery
229 E. 14th St, Dpt. S. New York, N. Y.

ЮЛЇЯН ПАВЧАК

209 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Руський характеризатор, випозичає всякого рода українські костюми і характеризує по низких цінах. Замовленя приймає найменше 14 днїв перед представленєм.

ПЕТРО ЯРЕМА

руський погребник

виповичає керичі на весїля, хрестини і всякі другі забави.

115 Ave A., New York, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

Лічіть свої зуби

у

Д-ра БЕРНГАРДА

КІРШЕНБАУМА Дентиста,

знаного звиж 10 літ.

29 1st St., cor. 2nd Avenue,
NEW YORK, N. Y. 18—

Говорить по руськи.

Головний Уряд „Р. Н. Союза".

Духовний Отець:
о. Дмитро Хомяк, Simpson, Pa.

Предсїдатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсїдателька:
Марія Білик, Chicago, Ill.

Місто-предсїдатель:
Василь Сувак, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Михайло Угорчак, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шарпонь, 524 Pine and Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Стефан Миляпович, Jersey City, N. J.
Йосиф Ялечко, Ramey, Pa.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Николай Ваверчак, Perth Amboy, N. J.
Володимир Каськів, Jersey City, N. J.
Петро Мотало, Chicago, Ill.
о. Мирон Данилович, Ansonia, Conn.
Андрій Гальчак, McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи":
Осип Стеткевич, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи":
Андрій Савка, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союза" находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

Просьвітна Комісія.

Др. В. Сїменович, 1956 Armitage Ave., Chicago, Ill. — предсїдатель.
А. Горбаль, 135 Main St., Derby, Conn. — касієр.
Е. Струтинська, 714 Bickerdike Str., Chicago, Ill. — секр.
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Д. Андрейко, New Britain, Conn.
Др. І. Конистянський, Shamokin, Pa.
Ю. Павчак, Brooklyn, N. Y.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ЛИПЕНЬ 1913 р.

Член на цїле посмертне платить $1.25, а на половину посмертного $0.73.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. Оголошеня братських мітінґів поміщують ся в часописи безплатно, але тільки один раз. Ті оголошеня мусять бути в руках редакції найпізнїйше в суботу перед виходом кождочасного числа. Оголошеня братських балів, концертів, театральних представлень і т. п. забав приймають ся до друку по 5 центів від кождої друкованої стрічки. Належитість за ті оголошеня треба слати наперед.

НЮБУРҐ, Н. Й. Бр. сьв. О. Николая, від. 176, подає до відома, що дня 15. червня с. р. відбув ся піврічний мітінґ, на котрім вибрано нового предсїдателя (бувший предсїдатель А. Паньків зрезиґнував з уряду) в особі Николая Куцика. При тій нагоді напоминає ся еще раз всіх довгуючих членів, щоби на найблизшім мітінґу (20. линия с. р.) вирівнали всі свої залеглости, бо инакше зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. — Н. Куцик, предс.; М. Бережницький, кас.; І. Коваль, секр.

ВІНДСОР ЛАКС, КОНН. Бр. сьв. Василія, від. 238, подає до відомости, що на піврічнім мітінґу дня 8. червня с. р. зістав вибраний отсей новий уряд: І. Мокриньский предс.; Д. Шикула, заст. предс.; М. Лешай, кас.; І. Рафа, секр.; П. Шикула, заст. секр.; К. Форналь, опікун хорих; Анастазія Козелко, опікунка хорих; Т. Пуцило, дверник. — І. Рафа, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Дає ся до відома членам Тов. Богдана Хмельницького, від. 133, щоб прибули на піврічний мітінґ, який відбуде ся в суботу 12. линия с. р. о 8-мій годинї вечером. Неявивший ся чи то урядник чи член буде караний після параґрафу статута. — За уряд: В. Кузьма, предс.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ" від. 117, подає до відома, що піврічний мітінґ відбуде ся 12. линия с. р., о 8-мій годинї вечер під ч. 134 Іст 7-ма улиця. Просить ся як найчисленнїйше явитись, позаяк суть важні справи до полагодженя, і також вирівнати свої залеглости. Неявивші ся члени заплатять 50 цнт. кари. — Е. Різник, ф. секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 53, повідомляє всіх своїх членів, що дня 13. линия с. р. відбуде ся дуже важний мітінґ, на котрім суть дуже важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся на тім мітінґу, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — А. Витязь, предс.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Руське Тов. „Тисьменица", від. 144, подає до відома своїм членам, що мітінґ відбуде ся дня 13-го линия с. р. Галя знана кождому членови, тож просить ся точно прибути на 6-ту годину вечер, бо суть важні справи до полагодженя. Пригадуєть ся членам, щоби вирівнали свої залеглости, бо инакше будуть після статута Р. Н. Союза вимазані і у тратять право як в Р. Н. Союзї так само і у Товаристві. — Уряд Товариства.

КАРНЕҐІ, ПА. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 55, подає до відомости своїм членам, що піврічний мітінґ відбуде ся в неділю 13. липня с. р. На мітінґу буде предложене касове справоздане і инші важні справи, а також будемо приймати нових членів до Братства. На тім мітінґу є обовязаний явити ся кождий член. Неявивший ся член заплатить кару, приписану статутом. — І. Адзима, предс.; С. Пелех, секр.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 56, повідомляє всіх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 13. липня с. р. На сей мітінґ кождий член має явити ся о 2-гій годинї на гали польського Сокола, Вуд і 45 улиця. Неявивший ся член заплатить кару після ухвали Братства. — С. Дикий, предс.; М. Пуцило, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 212, взиває всіх своїх членів, щоби явили ся дня 13. линия (юлія) с. р. на мітінґ, на котрім будуть обговорювати ся дуже важні справи. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари. — М. Циґанко, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. ім. М. Шашкевича, від. 311, подає до відома, що на піврічнім мітінґу дня 21. червня с. р. вибрано слїдуючих нових урядників: Й. Крейцун, предс., М. Цановський, заст. предс.; О. Хомий, секр.; Єлена Шнайберґ, заст. секр.; П. Гаврилко, кас.; А. Гриник, заст. кас.; З. Проць і П. Прокопяк, тростіси; А. Гаврилко і О. Хомий, доз. хорих. Взиваєть ся довгуючих членів, щоби на слїдуючім мітінґу вирівнали свої залеглости, бо инакше зістануть суспендовані. — О. Хомий, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. сьв. Стефана, від. 221, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 13. линия с. р. о 1-шій годинї пополудни, в церковній гали. Кождий член повинен явити ся на тім мітінґу, бо будуть здавати ся справоздання з піврічної дїяльности урядників. Нових членів буде приймати ся без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. Члени, які не появлять ся на мітінґу, будуть карані після ухвали. — Н. Шабаґа, предс.; Т. Кривовяз, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. сьв. О. Николая, від. 104, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 13. линия с. р. відбуде ся піврічний мітінґ, на котрім кождий член повинен явити ся, бо суть важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разї зістануть суспендовані з Братства. Контрольна Комісія має здати справоздане за шість місяців. Неявивший ся член заплатить кари 50 цнт., а урядник $1.00. На тім мітінґу буде принимати ся нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. — Л. Юрко, кас.; К. Шкурат, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Бр. Сошествія сьв. Духа, від. 218, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 13. линия с. р. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої залеглости, бо в противнім разї зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. Котрий член на тім мітінґу не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Струш, предс.; Ю. Бренґілевич, кас.; С. Телїшевський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пр. Богородиці, від. 123, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся 20. линия с. р., в церковній гали, о годинї 1-шій пополудни. Кождий член має явити ся на тім мітінґу. Члени, котрі довгують до братської каси більше як по три долярі, а не являть ся на мітінґу і не вирівнають своїх довгів, будуть безпроволочно суспендовані. Член, котрий без важної причини не прийде на мітінґ, заплатить 50 цнт. кари. — А. Гащак, предс.; І. Тарас, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Отсим подає ся до відомости, що піврічний мітінґ Бр. сьв. Георгія і Наддніпр. Сокола, від. 239, відбуде ся в неділю дня 13. линия с. р. в гали гр.-кат. катедральної церкви зараз по Службі Божій. На сей мітінґ мусять явити ся всі члени під загрозою кари, позаяк суть важні справи до полагодженя, як справоздане контрольної комісії і т. п. — Т. Грицей, предс.; С. Гвіздь, секр.

ВІЛМЕРДІНҐ, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 159, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 13. линия с. р., точно о годинї 2-гій пополудни, в призначеній гали. Обовязком кождого члена є прибути на сей мітінґ і вирівнати свої залеглости, бо хто не сплатить довгу, буде виключений з Братства і з Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. — І. Бойтович, предс.; В. Кметко, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. сьв. Василія, від. 229, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що піврічний мітінґ відбуде ся 20. линия с. р. о 3-тій годинї пополудни в галї церковній під ч. 430 Порт Севент стр. Неявивший ся член буде караний після статута. На сїм мітінґу будуть принимати ся нові члени без вступного до 30 лїт, висше 30 лїт за половину вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. — І. Гуменчук, предс.; В. Гойдич, кас.; М. Колодїй, секр.

ЛОНҐ АЙЛЕНД СІТИ, Н. Й. Маю честь завідомити Вас, чесних Русинів і Русинок, що в місті Лонґ Айленд Сіти, Н. Й., відбуде ся дня 18. линия с. р. **ВІЧЕ**, на котре запрошуємо всї Хв. Товариства з поблизьких міст, як Ню Йорк, Бруклин і инші. Наше молоде Товариство засноване щойно в місяцю січню с. р., бажає познакомити ся з другими сусїдними Товариствами і в тій цїли просить прибути на означений час до нас на наше **ВІЧЕ**. Наколи яке Товариство справляти буде яку забаву, а нас про се завідомить, то ми охотно прибудемо до сего Товариства в як найбільшім числї. Отже кличемо еще раз до всіх Русинів-Українцїв: горніть ся в одну сьвідому громаду і не цурайте ся один другого! Стараймо ся всіма силами піднести тую Русь-Україну, тут на чужій земли в Америцї, а як здобудем свою рідну землю, то тодї певно засьпіваєм „Ще не вмерла Україна" і тодї певно не дамо ся взяти під ноги ніякому нашому ворогови. — С. Подольський.

ЛІЗЕНРІНҐ, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 59, взиває своїх членів, щоби в неділю дня 13. линия с. р. о год. 8.30 рано явили ся з віданками і в уніформах у Івана Александра під ч. 85, в цїли відсьвяткованя торжества патрона нашого Братства. Неявивший ся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — І. Александер, предс.; П. Коцан, кас.; А. Овад, сек.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. сьв. Василія, від. 214, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 20. линия с. р. відбуде ся піврічний мітінґ, на котрім кождий член повинен явити ся, бо суть важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої довги, бо в противнім разї зістануть вичеркнені з Братства і з Р. Н. Союза. Неявивший ся член на означений час заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. Мітінґ розпічне ся точно о годинї 3-тій пополудни в гали А. Кашкевича, під ч. 3310 Муспрат улиця. Буде принимати ся нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. Братя Русини з Приджпорту, котрі еще не належите до жадної орґанїзації, спішіть чим скорше і приступайте до нашого Братства і до Р. Н. Союза! Бр. сьв. Василія за час недуги платить запомоги $5.00 тижнево. — М. Воляньский, предс.; І. Андрухів, кас.; В. Дзень, секр.

ПОКВІТОВАНЯ ЗА ВИПЛАЧЕНІ ЗАПОМОГИ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

Ч. 251. Тома Осядлий одержав $100.00 яко посмертну запомогу по сині Іванї, чл. від. Р. Мол. Союза ч. 89, в Юнґстави, О.

Ч. 252. Йосиф Ременицький одержав $100.00 яко посмертну запомогу по донцї Марії, чл. від. Р. Мол. Союза ч. 76, в Трентон, Н. Дж.

Ч. 2755. Аґата Кіляр одержала $426.75 яко посмертну запомогу по мужу Андрію, чл. від. Р. Н. С. ч. 276, в Ембрідж, Па.

Ч. 2798. Анна Кутна одержала $500.00 яко посмертну запомогу по мужу Іванї, чл. від. Р. Н. С. ч. 231, в Шікаґо, Ілл.

Ч. 2802. Марія Сисак одержала $851.90 яко посмертну запомогу по сині Андрію, чл. від. Р. Н. С. ч. 158, в Кріксайд, Па.

Ч. 2828. Николай Ябчаник одержав $252.82 яко частину з посмертної запомоги по батьку Іванови, чл. від. Р. Н. С. ч. 15, в Бофало, Н. Й.

Ч. 2841. Анна Лукачевич одержала $1.000.00 яко посмертну запомогу по мужу Теодорі, чл. від. Р. Н. С. ч. 153, в Бервік, Па.

Ч. 2842. Станислав Малець, чл. від. Р. Н. С. ч. 125, в Шікаґо, Ілл., одержав $400.00 яко запомогу по померший жені Варварі.

Ч. 2849. Людвіка Сьвірико одержала $366.90 яко посмертну запомогу по мужу Семені, чл. від. Р. Н. С. ч. 81, в Балтімор, Мд.

Ч. 2850. Місцевий уряд одержав $133.10 яко похоронні кошти по Семені Сьвірико, чл. від. Р. Н. С. ч. 81, в Балтімор, Мд.

Ч. 2853. Дмитро Мадараш одержав $533.28 яко посмертну запомогу по братї Андрію, чл. від. Р. Н. С. ч. 39, в Сиракюз, Н. Й.

Ч. 2854. Місцевий уряд одержав $466.72 яко похоронні кошти і деякі записи по Андрію Мадарашу, чл. від. Р. Н. С. ч. 39, в Сиракюз, Н. Й.

Ч. 2855. Стефан Горащак, чл. від. Р. Н. С. ч. 38, в Обурн, Н. Й., одержав $400.00 яко запомогу по померший жені Парасці.

Ч. 2857. Іван Бірош, чл. від. Р. Н. С. ч. 46, в Плимавт, Па., одержав $400.00 яко запомогу по померший жені Аннї.

Ч. 2858. Никола Катренич, чл. від. Р. Н. С. ч. 46, в Плимавт, Па., одержав $400.00 яко запомогу по померший жені Марії.

Ч. 2862. Андрій Боднар, чл. від. Р. Н. С. ч. 9, в Ст. Клер, Па., одержав $200.00 яко запомогу за утрату ноги.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.
Бр. сьв. Петра і Павла, від. 245 Р. Н. Союза
устроює
ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
в понедїлок, дня 14. липня с. р.
в Падраз гали, корнер Бейди і Ветінер евню.

На той баль запрошує ся усїх трентонських Русинів і Словаків. **Забава зачне ся о годинї 7-ій вечер.**

Дорогі Родимцї, не жалуйте часу, а прийдїть на баль, на котрім можна буде добре забавити ся. Музика добра. Комітет приложить всїх старань, щоби учасників вдоволити. **Вступ 25 центів від кождої пари (мужчина з женщиною).**

За добру забаву ручить **КОМІТЕТ.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Михайло Кобель з Хоросткова, повіт Гусятин, пошукує **ЙОСИФА КОВАЛЬ** в дуже важній справі; числить 20 лїт, родом з Хоросткова. Уже два (2) роки жиє в Америцї, послїдними часами перебував в Дїтройт, Міч. Хтоби о нїм знав, або він сам, нехай ласкаво зголосить ся на пониизшу адресу: M. Lysiak, 44 E. 7th Str New York, N. Y.

Гр. кат. парохія, в Честер, Па. глядає дякоучителя, тверезого, з гарним голосом, котрий би зумів проводити хор церковний, учити дїти і уряджувати представлення аматорські і удержувати порядок в церкві. Платня наразї після умови, не більша однак як $15.00 місячно і доходи. Першеньство мають перебуваючі довший час в Америцї. Просить ся голоситись письменно на адресу: Rev. Volodymyr Lotowycz, 2827 W. 3rd Str., Chester, Pa.

Пошукую свою сестру **АННУ ЛАБАЙ**. Вона походить з села Штефкова, повіт Лїско, має лїт 18. Приїхала до Ню Йорку і мала тікет куплений до Мікізракс, Па. З корабля висїла 11-го червня с. р. і від сего часу не дала о собі знати. Хтоби о нїй знав або вона сама, зволить ласкаво повідомити мене на поннизшу адресу, а дістане за се нагороду і щиру подяку. — Petro Labay, 316 Oliwia Str., McKees Rocks, Pa.

Потрібно аґентів і колєкторів в Ню Йорку і околици. Стале занятє. Знанє анґлїйської мови неконечне. Рідка спосібність для відповідних людий. Голоситись по близші інформації межи 10 а 12 годиною до E. Miller, 1790 Broadway, New York, N. Y.

Потрібно робітників до фабрики сталевих кар. Робота при молотї і в кузьнї. Добра платня; стала робота. Голоситись до: Steel Plant, Wharf & St. George St., St. Louis, Mo. 28 —

Пошукую своїх товаришів **ДМИТРА КРУПУ і ОЛЕКСУ ЗАПАРЖОНОГО**, родом з села Березовиця велика, повіт Тернопіль, Галичина. Перед 16 місяцями перебували в Бетлеґем, Па. Хтоби о них знав, або вони самі, прошу ласкаво завідомити на адресу: Василь Комар, 19 Camp, Blaney, Mich.

Славянське Іміґраційне Товариство пошукує **ІВАНА ЧАЙКУ**, на котрого адресу приїхала його шваґрова Олександра Януш, числить 35 лїт, замужна, прибула до Америки дня 29. мая с. р. на корабли „Президент Ґрент". Хтоби знав про місце його побуту, зволить повідомити Slavonic Immigrant Society, 436 W. 23rd Street, New York, N. Y.

ПОЗІР! РОДИМЦЇ! ПОЗІР!
ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
уряджує
Товариство „Мир", відділ 324 Р. Н. Союза в Філядельфії, Па.
в СУБОТУ, ДНЯ 19-го ЛИПНЯ 1913 Р.
в Mercantile Hall під ч. 829 N. Franklin St

На сей Величавий Баль маємо честь запросити всї українські Товариства і Братства, а також всїх поодиноких Русинів-Українців так з Філядельфії як і з околиці. Просимо прибути як найчисленнїйше, а не пожалуєте.

ПОЧАТОК О ГОДИНЇ 7-ій ВЕЧЕР.
Вступ для мущин 25 цнт. а для женщин 15 цнт.
Музика першорядна.
За добру забаву ручить
Комітет.

ЗАХОДОМ СЬПІВАЦЬКО-ДРАМАТИЧНОГО ТОВАРИСТВА „БОЯН" В РОЧЕСТЕР, Н. Й.
відбуде ся
в суботу, дня 12-го липня с. р.
в „Clinton Hall", 4 Clinton Avenue, Rochester, N. Y.
театральне представлене із слїдуючою програмою:

„ОХ, НЕ ЛЮБИ ДВОХ"

оперета в трох дїях Антонія Наґірнеського.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Максим Дурінь, господар	А. Тимків
Катерина, його жінка	М. Швець
Юрко, їх син	Н. Кісїль
Марцуня, їх дочка	А. Бойко
Іван, любовник Марцунї	Н. Кучмій
Олекса, вуйко Івана	І. Гранковський
Климко, мельник	І. Головка
Гандзя, сусїда Максима	А. Макогон
Горш, арендар	І. Байдак
Хаскель, його син	П. Туранський
Парася, пістунка	А. Шурґот
Жандарм	П. Віхар

Управитель хору і режісер **п. Стефан Цїміхуд.**

ПОЧАТОК О ГОДИНЇ 7.30 ВЕЧЕРОМ.
По представленю баль до години 2-ої.
Цїни місць: І-рядні 50 ц., ІІ-рядні 35 ц. ІІІ-рядні 25 ц.

Весь дохід призначений на гр. кат. церкву сьв. Йосафата в Рочестер, Н. Й.

Всїх Вп. Родимцїв так місцевих як і околичних до ласкавої участи сердечно запрашає ся. Штука сама собою дуже гарна, буде мож потїшити ся і побачити хоть на чужинї, але своє рідне а не чуже. По представленю баль і танцї відбудуть ся аж до 2-ої. Порядок буде як найлїпший. За Комітет: Я. Пригода.

Потрібно звинних людий і робітників. Стала робота; добра платня. Голоситись до: Steel Plant, Wharf & St. George St., St. Louis, Mo.

ПОЗІР! ПОЗІР!
Вілінґ і околиця! Neffs, Yorkville, Glenns Run!
Дня 19-го липня відбуде ся
:—: ВЕЛИКИЙ БАЛЬ :—:
Перед балем коротке представлене
:X:X: „ІЦКО СВАТ" :X:X:
яке відограють:
Ксеня — п. Анна Коґут.
Галя — п. Ксеня Цюпінська.
Яків — п. Микола Зарічний.
Федь — п. Стефан Грушкевич.
Атаназій Бакаляренко — п. Ю. Севний.
Іван Федорович — п. Василь Коґут.
Іцко — п. Стефан Дикий.
Галя балева польського Сокола на Wood і 45th Str. Вілінґ, В. Ва.
Початок о год. 6-тій вечером.
Цїлий дохід призначений на греко-кат. руську церкву в Wheeling, W. Va.

Позір! Братя і Сестри Українцї! Позір!
ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроює
Руське Бр. сьв.. Арх. Михаїла, від 332. Р. Н. С. в Ранітан, Н. Дж.
дня 19. липня с. р. в Словеньскій гали
Початок о 7-ій годинї вечером.
Вступ від особи 25 цнт.

На сей баль запрашаємо всїх Русинів і Русинок поблизьких і з околиці. На сїм бали буде ся принимати нових членів до Бр. за половину вст., а до Р. Н. Союза після статута. — За добру забаву і знамениту музику ручить Комітет. — Д. Лабюк, предс.; І. Пастарнак, кас.; Я. Данилюк, секр.

PITTSBURGH, PA. 28—29
Позір! Позір!
Великий Пікнік
уряджує Братство сьв. Івана Хрестителя в Пітсбурґу, Па. від. 96 Р. Н. С.
в недїлю, дня 20-го липня с. р.
в парку G. Stanl-a на Mt. Washington
на котрий запрашає ся всїх Русинів-Українцїв з Пітсбурґа і околиці.
Початок о годинї 10-ій з рана.
Вступ від самотних 25 цнт., від фамілійних 35 цнт.

Галя і Парк великі, смачні перекуски і знаменита музика. — За добру забаву і услугу ручить **Комітет.**

Дороговказ: З Савт Сайд брати P. L. E. transfer Car, коло Лейк Ірі стації висїсти на Point Bridge, звідси взяти Mt. Washington Car і нею їхати аж до West Liberty Bridge.